

Deutronomium

fuderit. atq; ita emundabit v̄ra possessio me
cōmorante vobiscū. Ego enī suz dñs q̄ habi-
to inter filios israel.

XXXVI

Accesserūt autē p̄ncipes familiarū ga-
laad filij machir filijmanasse d̄ stirpe
filiorū ioseph locutiq; sunt moysi co-
ram p̄ncipibus israel atq; dixerūt. Tibi dño
nostro p̄cepit dñs vt terrā sorte diuideres fi-
lijs israel: et vt filiabus salphaad fratris nr̄i
dares possessionē debitā p̄ri quas si alterius
tribus hoies vxores acceperint. sequet̄ pos-
sessio sua et trāssata ad aliam tribū de nr̄a he-
reditate minuet̄: atq; ita fiet vt cum iubileus
id est. q̄nquagesim⁹ annus remissionis adue-
nerit cōfundat̄ fortium distributio. et aliorū
possessio ad alios transeat. R̄ndit moyses fi-
lijs isrl: et dño p̄cipiente ait. Recte tribus fili-
orum ioseph locuta ē. et hec lex sup filiab⁹ sal-
phaad a dño pmulgata est. Nubāt q̄b⁹ vo-
lunt: tm̄: vt sue tribus hominib⁹ ne cōmiscēa-
tur possessio filiorū israel de tribu in tribum.
Om̄es enī viri ducent vxores de tribu et co-
gnatione sua: et cuncte femine de eadez tribu
maritos accipiēt. vt hereditas p̄maneat i fa-
milijs. nec sibi miscēant̄ trib⁹ sed ita maneant
vt a dño sepate sūt. Fecerūtq; filie salphaad
vt sibi fuerat impatum. et nupserūt maala et
thersa zegla et melcha et noa filijs patruī sui
de familia manasse q̄ fuit filius ioseph et pos-
sessio que illis fuerat attributa māsit in tribu
et familia p̄ris earū. Hec sūt mandata atq; iu-
dicia que mādauit dñs p̄ manū moysi ad fili-
os israel in campestribus moab supra iorda-
nem cōtra hiericho.

Explicit liber Numeri. Incipit liber ellead-
daberim q̄ deuteronomii p̄notat̄. Caplm I

Hec sūt ver-
ba que locutus est moy-
ses ad om̄em israel trās
iordanem in solitudine
campestri contra mare
rubrum. inter pharan et
thofel et laban et aseroth

vbi auri ē plurimū v̄ndecim diebus de oreb
p̄ viā monti seir vsq; cadesbarne. Quadrage-
simo anno v̄ndecimo mēse p̄mo die mēsis lo-
cutus est moyses ad filios israel om̄ia q̄ p̄ce-
perat illi dñs. vt diceret eis. postq; p̄cussit se-
on regē ammoreorū: qui habitauit in efebō.
et og regē basan qui māsit in aseroth et i edrai
trās iordanem i terra moab. Cepitq; moyses
explanare legem et dicere. Dñs de⁹ nr̄ locut⁹
est ad nos in oreb dicens. Sufficit vobis q̄ i
hoc monte mansistis. Reuertimini et venite
ad montem ammoreorū. et ad cetera que ei

prima sunt campestria atq; montana et hu-
miliora loca contra meridiē et iuxta litus ma-
ris. terrā chananeoꝝ et libani vsq; ad flumē
magnum eufraten. En inquit tradidi vobis:
Ingredimini et possidete eam: sup quas iura-
uit dñs patrib⁹ vestris abraam isaac et iacob
vt daret illā eis et semini eoz post eos. Dixi-
q; vobis illo in tempe. Nō possum solus su-
stinere vos. quia dñs deus vester multipli-
cauit vos: et estis hodie sicut stelle celi pluri-
mi. Dominus deus patrū vestrorum addat
ad hunc numerum multa milia: et benedicat
vobis sicut locutus est. Non valeo solus ne-
gocia v̄ra sustinere et pondus et iurgia. Ba-
te ex vobis viros sapientes et gnaros quoz
conuersatio sit probata in tribubus vestris:
vt ponam eos vobis p̄ncipes. Tunc respō-
distis mihi. Bona res est quam vis facere.
Tuliq; de tribubus vestris viros sapiētes
et nobiles et constituit eos p̄ncipes tribunos
et centuriones et quinquagenarios ac deca-
nos qui docerent vos singula. p̄cepitq; eis
dicens. Audite illos et quod iustum est iudi-
cate. Siue ciuis sit ille siue peregrinus: null-
la erit distantia personarum. Ita paruū au-
dictis vt magnū. nec accipietis cuiusq; per-
sonam: quia dei iudiciū est. Q̄ si difficile vo-
bis visum aliquid fuerit: referte ad me. et ego
audiam. P̄cepitq; eis om̄ia que facere de-
beretis. Profecti autem de oreb transiui⁹
per heremum terribilem et maximam solitu-
dinem quam vidistis per viam montis am-
morei. sicut p̄ceperat dominus deus no-
ster nobis. Tuncq; venissemus in cadesbarne
dixi vobis. Venistis ad montem ammorei
quem dominus deus vester daturus est vo-
bis. Vide terram quam dominus deus tuus
dabit tibi. Ascende et posside eam. sicut locu-
tus est dominus deus noster patribus tuis.
Noli timere: nec quicq; pauēas. Et accessi-
stis ad me omnes atq; dixistis. Aditam⁹ vi-
ros qui considerent terram. et renunciēt per
quod iter debeamus ascendere. et ad quas p̄-
gere ciuitates. Tuncq; mihi sermo placuisset:
misi ex vobis duodecim viros singulos de
tribubus suis. Qui cum perrexissent et ascen-
dissent in montana venerūt vsq; ad v allem-
botri. et considerata terra sumentes de fructi-
bus eius. vt ostenderent vbertatē attulerūt
ad nos atq; dixerūt. Bona est terra quā do-
minus deus noster daturus est nobis. Et
noluistis ascendere sed increduli ad sermonē
domini dei nr̄i murmurastis i tabernaculis
v̄ris. atq; dixistis. Edidit nos dñs. et idcirco
eduxit nos de terra egypti vt traderet nos in
manu ammorei atq; deleret. Quo ascēdemus

Deuteronomium

nūcū terruerūt cor nostrū dicētes: **M**axima multitudo est. et nobis statura p̄erior. **A**rbes magne. et ad celū vsq; munite. **F**ilios ena- chim vidimus ibi. **E**t dixi vobis. nolite me- tuere: nec timeatis eos. **D**ñs deus q̄ ductor est n̄r: p̄ vobis ip̄e pugnabit. sicut fecit i egypto cunctis vidētib⁹. et in solitudine ip̄i vidī- stis. **P**ortauit te dñs deus tuus vt solet ho- mo gestare puulum filiū suum in omni via p̄ quā ambulastis donec veniretis ad locū istū. **E**t nec sic quidē credidistis domino deo v̄ro q̄ p̄cessit vos in via: et metatus ē locū i quo tentoria figere deberetis. nocte ostēdens vob̄ iter p̄ ignē. et die p̄ colūnam nubis. **C**ūq; au- disset dñs vocē v̄monū v̄roz. iratus iurauit et ait. **N**ō videbit quispiā de hominib⁹ gene- ratiois hui⁹ pessime terrā bonā quā sub iura- ramēto pollicit⁹ sum p̄ribus v̄ris: p̄ter caleb filiū iephone: **I**p̄e enī videbit eam. et ip̄s da- bo terrā quā calcavit. et filijs eius: quia secu- tus ē dñm. **N**ec mirāda indignatio in popu- lum. cū mihi quoq; iratus de⁹ p̄pter vos di- xerit. **N**ec tu ingredieris illuc. sed iosue filius nun minister tu⁹ ip̄e iurabit p̄ te. **H**ūc exhor- tare et roborā. et ip̄e forte terrā diuidet israeli. **P**aruuli v̄ri de q̄bus dixistis q̄ captiui du- cerent. et filij q̄ hodie boni ac mali ignozāt di- stantiā. ip̄s ingredient: et ip̄s dabo terras et possidebūt eā: vos aut̄ reuertimini et abite in solitudinem p̄ viam maris rubri. **E**t respon- distis mihi. **P**eccauim⁹ dño. **A**scendemus et pugnabimus. sicut p̄cepit dñs deus n̄r. **A**ū- q; instructi armis p̄geretis in montes. ait mi- hi dñs. **H**ic ad eos: **N**olite ascendere neq; pu- gnetis. **N**ō enī sum vobiscum ne cadatis co- ram inimicis v̄ris. **L**ocutus sum et non audi- stis. sed aduersantes impio dñi: et tumentes supbia ascendistis in montē. **S**taq; egressus ammoreus qui habitabat in mōtib⁹ et obui- am veniens p̄secutus ē vos sicut solēt apes p̄sequi. et cecidit de seir vsq; horma. **C**ūq; re- uersi ploraret̄ corā dño nō audiuit vos: nec voci v̄re voluit acquiescere. **S**editis ergo i cadesbarne multo tempe.

Profectiq; inde venimus in solitudi- nem que ducit ad mare rubrū sic mi- hi dixerat dñs. et circūiuim⁹ montes seir longo tempe. **D**ixitq; dñs ad me. **S**uffi- cit vobis circūire montē istū ite contra aqui- lonē et populo p̄cipe dicēs. **T**rāsibitis p̄ ter- minos fratrū vestrozū filiorū esau q̄ habitāt in seir. et timebunt vos. **V**idete ergo diligen- ter ne moueamini contra eos. **N**eq; enīz da- bo vobis de terra eozuz quantū p̄t̄ vni⁹ pe- dis calare vestigiū. quia in possessione esau dedi mōtē seir. **L**ibos emetis ab eis pecunia

et comedetis: aquā emptaz haurietis et bibe- tis. **D**ñs deus tuus b̄ndixit tibi in omni ope manuū tuarū. **M**ouit iter tuū: quō trāsier̄ so- litudinē hāc magnaz p̄ quadraginta annos habitans tecū dñs de⁹ tuus. et nihil tibi defu- it. **C**ūq; trāsissē fratres n̄ros filios esau. qui habitabant in seir p̄ viam campestrez de helath et de asiongaber: venim⁹ ad iter quod ducit in desertum moab. **D**ixitq; dñs ad me. **N**ō pugnes cōtra moabitas: nec i eas aduer- sus eos plū. **N**on enī dabo tibi q̄cūq; d̄ terra eozum: quia filijs loth tradidi eam in possessi- onem. **E**nim p̄mi fuerūt habitatores ei⁹ po- pulus magnus et validus et tā excellens vt de enachim stirpe q̄si gigantes crederent. et cēt- files filiorū enachim. **B**enīq; moabite appel- lant eos emim. **I**n seir aut̄ p̄i habitauerunt horrei q̄b⁹ expulsis atq; deletis habitauerūt filij esau sicut fecit israel in terra possessionis sue quā dedit illi dñs. **S**urgētes ergo vt trā- firemus torrentē zareth venimus ad eū. **T**ēl- pus aut̄ quo ambulauim⁹ de cadesbarne vsq; ad transitū zareth trigita et octo annoz fu- it: donec p̄sumeret̄ ois cōgregatio hoim bel- latorū de castris sicut iurauerat dñs. cui⁹ ma- nus fuit aduersus eos vt interirēt de castro- rū medio. **P**ostq; aut̄ vniuersi ceciderūt pu- gnatores locutus est dñs ad me dicens. **T**u trāsibis hodie terminos moab v̄bē noie ar: et accedes in vicinia filiorū āmon caue ne pu- gnes p̄tra eos nec mouear̄ ad plūz. **N**ō enī dabo tibi de terra filiorū āmō quia filijs loth dedi eā in possessionē. **T**erra gigantū reputa- ta est. et in ipsa olim habitauerunt gigantes: q̄s āmonite vocāt zomim. ip̄s magn⁹ et mul- tus et p̄cere lēngitudinis. sicut enachim q̄s deleuit dñs a facie eoz. et fecit illos habitare p̄ eis: sicut fecerat filijs esau qui habitant in seir delens horreos. et terrā eozū illis tradēs quā possidēt vsq; in p̄ns. **E**uos quoq; q̄ ha- bitabāt in aserim vsq; gazā capadoces expu- lerunt qui egressi de capadocia deleuerunt eos. et habitauerūt p̄ illis. **S**urgite et trāsitate torrentē arnon. **A**cce tradidi in manu tua se- on regem esebon āmoreū et terram ei⁹ incipe possidere. et p̄mitte aduersus eū plū. **H**odie incipiam mittere terrore atq; formidinē tuaz i p̄los q̄ habitāt sub omī celo et audito noie tuo paueant et in morem parturientū cōtre- miscant. et dolore teneant. **P**̄si ergo nunci- os de solitudine cademoth ad seon regez ese- bon v̄bis pacificis dicēs: **T**rāsibim⁹ p̄ terrā tuā: publica gradiemur via: si declinabim⁹ ne- q; ad dexteram neq; ad sinistram. alimētāq; p̄- cio vende nobis vt vescamur. aquam pecu- nia tribue. et sic bibemus. **T**m̄ ē vt nobis cō-

cedas transitum. sicut fecerunt filij esau qui habitant in seir. et moabite qui morantur in ar do. nec veniamus ad iordanem. et transiamus ad terram quam dominus deus noster daturus est nobis. **R**oluit seon rex esebon dare nobis transitum quia indurauerat dominus deus tuus spiritu eius. et obfirmauerat cor illius ita ut traderetur in manus tuas sicut nunc vides. **D**ixitque dominus ad me. **E**cce cepi tibi tradere seon et fratres eius. incipe possidere eam. **E**gressusque est seon obviam nobis cum omni populo suo ad prelium in iasa. et tradidit eum dominus deus noster nobis. percussimusque eum cum filiis suis et omni populo suo: circumcitasque urbes in tempore illo cepimus interfecimusque habitatoribus earum viris ac mulieribus et puulis. **N**on reliquimus in eis quicquam absque iumentis. que in partem venere predictantium. et spoliis urbium quas cepimus ab aroer que est super ripam torrentis arnon oppido. quod in valle situm est usque galaad. **N**on fuit vicus et civitas que nostras effugeret manus. **D**ominus tradidit dominus deus noster nobis: absque terra filiorum ammon ad quam non accessimus et circumcitas que adiacent torrenti ieboc et urbibus montanis. uniuscuiusque locis a quibus nos prohibuit dominus deus noster.

Itaque conversi ascendimus per iter basan. **E**gressusque est rex basan in occursum nobis cum populo suo ad bellandum in edrai. **D**ixitque dominus ad me: **N**e timeas eum: quia in manu tua traditus est cum omni populo ac terra sua: faciesque eius sicut fecisti seon regi ammoreorum qui habitavit in esebon. **T**radidit ergo dominus deus noster in manibus nostris etiam regem basan et uniuersum populum eius percussimusque eos usque ad internitionem. vastantes circumcitas ciuitates illius vno tempore. **N**on fuit oppidum quod nos effugeret. **S**exaginta urbes et omnem regionem argob regni og in basan. **L**uce urbes erant munite muris altissimis portisque et vectibus. absque oppidis innumeris que non habebant muros. **E**t deleuimus eos sicut feceram seon regi esebon dispidentes omnem ciuitatem virosque ac mulieres et puulos: iumenta autem et spolia urbium diripimus. **T**ulimusque illo in tempore terram de manu duorum regum ammoreorum qui erant trans iordanem a torrente arnon usque ad montes hermon quem sidonij sarion vocant et ammorei sanir: omnes ciuitates que site sunt in planitie et uniuersam terram galaad et basan usque ad selcha et edrai ciuitates regni og in basan. **S**olus quippe og rex basan restiterat de stirpe gigantum. **E**t monstratur lectus eius ferreus qui est in rabath filiorum amon nouem cubitos habens longitudo et quatuor latitudinis ad mensuram cubiti viri. **M**a-

nus. **T**erramque possidemus tempore illo ab aroer que est super ripam torrentis arnon. usque ad mediam partem montis galaad. et ciuitates illius dedi ruben et gad. **R**eliquam autem partem galaad et omnes basan regni og tradidi medie tribui manasse omnes regionem argob. **L**uceque basan vocabitur terra gigantum. **J**air filius manasse possedit omnem regionem argob usque ad finem gessuri et machati. **V**ocauitque ex nomine suo basan anothair. id est villas iair usque in partem die. **M**achirque dedi galaad et tribum ruben et gad dedi de terra galaad usque ad torrentem arnon medium torrentis et finem usque ad torrentem ieboc que est terminus filiorum amon. et planitiam solitudinis atque iordanem. et terminos cenereth usque ad mare deserti quod est salissimum ad radicem montis phasga contra orientem. **P**recepitque vobis in tempore illo dicens. **D**ominus deus vester datus vobis terram hanc in hereditatem. expediti predictate fratres vestros filios israel omnes viri robusti absque virginitate et puulis atque iumentis. **N**ouimus enim quod plura habeatis pecora et in urbibus remanere debebunt que tradidi vobis. donec requies tribuat dominus fratribus vestris sicut vobis tribuit: et possideat ipsi etiam terram quam daturus est eis trans iordanem: tunc reuertetur unusquisque in possessionem suam quam dedi vobis. **J**osueque in tempore illo precepit dicens. **O**culi tui viderunt que fecit dominus deus noster duobus his regibus: sic faciet omnibus regnis ad que transiturus es. **N**e timeas eos. **D**ominus enim deus vester pugnabit pro vobis. **P**recatusque sum dominum in tempore illo dicens. **D**omine deus tu cepisti ostendere seruo tuo magnitudinem tuam manumque fortissimam. **N**ec enim est alius deus vel in celo vel in terra qui possit facere opera tua et pari fortitudini tue: **T**ransibo igitur et videbo terram hanc optimam trans iordanem et montem istum egressum et libanum. **J**ratulique est dominus mihi propter vos. nec exaudiuit me sed dixit mihi. **S**ufficit tibi. nequaquam ultra loquar de hac re ad me. **A**scende cacumen phasge. et oculos tuos circumsere ad occidentem et ad aquilonem austrumque et orientem. et aspice. **N**ec enim transibis iordanem istum. **P**recipue iosue et corrobora eum atque conforta. quia ipse precedet populum istum et diuidet eis terram quam visurus es. **M**ansimusque in valle contra phanum phogor.

Et nunc israel audi precepta et iudicia que ego doceo te ut faciens ea viuas et ingrediens possideas terram quam dominus deus patrum vestrorum daturus est vobis. **N**on addetis ad verbum quod vobis loquor: nec auferetis ex eo. **C**ustodite mandata domini dei vestri que ego precipio vobis. **O**culi vestri viderunt omnia que fecit dominus contra beelphegor. quomodo pertruxit omnes cultores eius de medio vestri. **E**os autem qui adheretis domino deo vestro. viuatis un-

Deuteronomium

uerſi vſq; in pſentē diez. Scitis q; docuerim
vos pcepta atq; iuſticias. ſic mādaui mihi
dñs deus meus: ſic faciētis ea in terra quam
poſſeſſuri eſtis. et obſeruabitis ⁊ implebitis
ope. **Hec** em̄ veſtra ſapiētia ⁊ intellect⁹ co-
ram ipſis vt audiētēs vniuerſi pcepta hec di-
cant. **En** populus ſapiens ⁊ intelligēs. gens
magna. **Nec** eſt alia natio tā grandis que ha-
beat deos appropinquātes ſibi. ſicut de⁹ nr̄:
adeſt cūctis obſecrationib⁹ nr̄is. **Que** em̄ eſt
alia gens ſic inclita vt habeat cerimonias iu-
ſtaq; iudicia ⁊ vniuerſam legē quā ego ppo-
nam hodie añ oculos vros: **Cuſtodi** igit̄ te-
metipſum ⁊ aiām tuā ſolicite. **Ne** obliuiſcar
verborū que viderūt oculi tui: ⁊ ne excidant
de corde tuo cūctis dieb⁹ vite tue. **Doc**ebis
ea filios ac nepotes tuos: die quo ſtetisti corā
dño deo tuo in oreb qñ dñs locut⁹ ē mihi di-
cens. **Co**grega ad me p̄lm vt audiant ſermo-
nes meos: ⁊ diſcāt timere me om̄i tempe q̄ vi-
uunt in terra: doceantq; filios ſuos. **Et** acces-
ſiſtis ad radices montis qui ardebat vſq; ad
celum: erātq; in eo tenebre ⁊ nubes ⁊ caligo
Locutusq; eſt dñs ad vos de medio ignis.
Vocē verborū eius audiſtis. ⁊ fo: māpenit⁹
nō vidisti. **Et** oſtēdit vobis pactū ſuū qđ p-
cepit vt faceretis. ⁊ decē verba que ſcripſit i
duabus tabulis lapideis. **Mi**hi q; mādaui
in illo tpe vt docerem vos cerimonias ⁊ iu-
dicia que facere deberetis in terra quā poſſeſ-
ſuri eſtis. **Cuſtodi**te igit̄ ſolicite aiās veſtras
Nō vidisti aliquā ſimilitudinē in die q̄ lo-
cut⁹ eſt vobis dñs in oreb de medio ignis ne
forte decepti faciatis vobis ſculptam ſimili-
tudinem. vel imaginem maſculi vel femine ſi-
militudinē oīm iumētōrū que ſunt ſup terrā.
vel auū ſub celo volantiū. atq; reptiliū que
mouent̄ in terra. ſiue piſciū qui ſub terra mo-
rant̄ in aquis: ne forte eleuatis oculis ad ce-
lum videas ſolem ⁊ lunā ⁊ om̄ia aſtra celi. et
errore deceptus adores ea ⁊ colas. que crea-
uit dñs de⁹ tu⁹ in miniſterium cunctis⁹ gen-
tibus q̄ ſub celo ſunt. **Uos** aut̄ tulit dñs ⁊ e-
duxit de fornace ferrea egypti: vt h̄ret p̄lm
hereditariū ſicut eſt in pſenti die. **Ir**atusq; ē
dñs cōtra me ppter ſmōnes vros ⁊ iurauit
vt nō trāſirē iordanē nec igrederer terrā op-
timā quā datur⁹ ē vobis. **Ecce** moriar i hac
humo. nō trāſibo iordanē: vos trāſibit⁹ ⁊ poſ-
ſidebitis terrā egregiā. **Ca**ue ne qñ obliuiſca-
ris pacti dñi dei tui qđ pepigit tecū. ⁊ facias
tibi ſculptā ſimilitudinē eorū que fieri dñs p-
hibuit. **Quia** dñs de⁹ tu⁹ ignis p̄ſumēs ē: de-
cus emulatoz. **Si** genuerit filios ac nepotes
⁊ morati fueritis in terra: deceptiq; feceritis
vobis aliquaz ſimilitudinē patrans malū

coram domino deo veſtro. vt euz ad iracun-
diam puocetis. teſtes inuoco hodie celum ⁊
terram. cito perituros vos eſſe de terra: quā
transito iordanē poſſeſſuri eſtis. **Nō** habita-
bitis in ea longo tempe: ſcd. delebit vos dñs
atq; diſpget in oēs gentes. ⁊ remanebit pau-
ci in nationib⁹ ad quas vos ductur⁹ eſt dñs.
Voiq; ſeruietis dñs qui hoim manu fabrica-
ti ſūt: ligno ⁊ lapidi qui nō vidēt nec audiūt
nec comedūt. nec odorant̄. **Cu**q; q̄ſieris ibi
dñm deum tuū inuenies eum: ſi in toto corde
queſieris ⁊ tota tribulatione anie tue poſtq;
te inuenerint oīa que p̄dicta ſūt. **Mo**uiffimo
aut̄ tempe reuertes ad dñm deū tuū ⁊ audi-
as vocez eius: quia de⁹ miſericors dñs deus
tuus eſt. **Non** dimittet te nec oīno delebit:
neq; obliuiſcetur pacti in quo iurauit patri-
bus tuis. **I**nterroga de dieb⁹ antiquis q̄ fue-
runt añ te ex die quo creauit dñs deus hoiez
ſup terrā a ſūmo celo vſq; ad ſummum eius:
ſi facta ē aliqñ huiuſcemodi res: aut vnq; co-
gnitum eſt: vt audiret populus vocez domi-
ni dei loquētis de medio ignis ſicut tu audi-
ſti ⁊ vidisti. ſi fecit deus vt ingrederet et tol-
leret ſibi gentē de medio nationū p̄ tēptatio-
nes: ſigna atq; portenta p̄ pugnā ⁊ robuſtaꝝ
manū extentūq; brachiū ⁊ horribiles viſio-
nes: iuxta om̄ia que fecit pro nobis dñs de⁹
noſter in egypto videntib⁹ oculis tuis vt ſci-
res qñ dñs ip̄e eſt deus. ⁊ nō eſt alius preter
vnū. **De** celo te fecit audire vocez ſuaz: vt do-
ceret te. ⁊ in terra oſtendit tibi ignem ſuū ma-
ximū: ⁊ audiſti verba illi⁹ de medio ignis qz
dilexit patres tuos. ⁊ elegit ſemen eorū poſt
eos. **E**duxitq; te precedēs in virtute ſua ma-
gna ex egypto vt deleteret nationes maximas ⁊
fortiores te in introitu tuo ⁊ introduceret te.
daretq; tibi terrā earuz in poſſeſſionem ſicut
cernis in pſenti die. **Scito** ergo hodie ⁊ cogi-
tato in corde tuo q; dñs ip̄e eſt deus in celo
ſuſum ⁊ in terra deoſum ⁊ nō ſit alius. **Cu**-
ſtodi pcepta eius atq; mandata q̄ ego preci-
pio tibi: vt bene ſit tibi ⁊ filiis tuis poſt te. et
permaneas multo tempore ſuper terraz quā
dominus deus tuus daturus eſt tibi. **Tu**nc
ſepauit moyses tres ciuitates trās iordanē
ad orientalem plagam vt confugiat ad eas q̄
occiderit nolens p̄ximū ſuū: nec fuerit ſibi in-
imicus ante vnū ⁊ alterum diem. ⁊ ad ha-
rum aliquam vrbium poſſit euadere: boſoz i
ſolitudine q̄ ſita eſt in terra cāpeſtri de tribu
ruben. ⁊ ramoth in galaad q̄ ē in tribu gad. ⁊
golam in baſan q̄ eſt in tribu manafſe. **I**ſta ē
lex quā ppoſuit moyses coram filiis iſrael. et
hec teſtimonia ⁊ cerimonie atq; iudicia q̄ lo-
cutus eſt ad filios iſrael quando egreſſi ſunt

de egypto trās iordanem in valle p̄tra phanū
phogor in terra seon regis ammorei q̄ habi
tauit in esebon quē pcussit moyses. Filij q̄q̄
israel egressi ex egypto possederūt terrā ei⁹: ⁊
terrā og regis basan duozū regū ammoreozū
qui erant trās iordanem ad solis ortū ab aro
er que sita ē sup ripam torrentis arnon vsq̄
ad montē sanir qui est ⁊ hermon oēm planiti
em trās iordanem ad orientalem plagaz vsq̄
ad mare solitudinis. ⁊ vsq̄ ad radices mōtis
phasga. V

Vocauitq̄ moyses oēm israhel ⁊ di
xit ad eum. Audi israhel cerimonias
atq̄ iudicia que ego loquor in auri
bus vestris hodie. Discite ea: ⁊ ope comple
te. Dñs deus n̄r pepigit nobiscum sedus in
oreb. Non cum patribus n̄ris inūt pactū sed
nobiscum: qui in p̄sentiarū sumus ⁊ viuim⁹
Facie ad facie locutus est nobis in monte de
medio ignis. Ego sequester ⁊ medi⁹ fui inter
deum ⁊ vos in tempe illo vt annunciarē vo
bis verba ei⁹. Timuistis em̄ ignē ⁊ nō ascen
distis in montē. Et ait. Ego dñs deus tuus
qui eduxi te de terra egypti de domo fuitu
tis. Nō habebis deos alienos i p̄spectu tuo
Nō facies tibi sculptile nec similitudinē oim
que in celo sunt desup ⁊ que in terra deo: suz
⁊ que versant in aquis sub terra. Nō adora
bis ea ⁊ nō coles. Ego em̄ sum dñs deus tu⁹
deus emulator reddēs iniquitatē patrū sup
filios in tertiā ⁊ q̄rtaz generationē his q̄ ode
runt me. ⁊ facies misericordiam in multa mi
lia diligentibus me et custodientibus prece
pta mea. Nō vsurpabis nomē dei tui frustra
quia nō erit impunit⁹ qui sup re vana nomē
eius assumpserit. Obserua diē sabbati vt sā
ctifices eū sicut p̄cepit tibi dñs de⁹ tu⁹. Sex
diebus opaberis. ⁊ facies oīa opa tua. Se
ptimus diē sabbati est. i. requies dñi dei tui
Nō facies in eo q̄c̄q̄ opis. tu ⁊ filius tuus ⁊
filia. seruus ⁊ ancilla. bos ⁊ asin⁹. ⁊ oē iumē
tum tuū. ⁊ pegrinus q̄ est intra portas tuas.
vt requiescat seruus ⁊ ancilla tua sicut et tu:
Memēto q̄ ⁊ ipse serueris in egypto. ⁊ edu
xerit te inde dñs de⁹ tu⁹ in manu forti et bra
chio extento. Idcirco p̄cepit tibi vt obserua
res diē sabbati. Honora patrē tuum ⁊ m̄rem
sicut p̄cepit tibi dñs deus tuus: vt longo vi
uas tempe. ⁊ bñ sit tibi in terra quā dñs de⁹
tuus daturus est tibi. Nō occides: neq̄ me
chaberis. furtūq̄ nō facies. nec loquaris cō
tra pximū tuū: falsum testimoniū. Nō concu
pisces vxorem pximi tui. nō domū. nō agrū
nō seruū. nō ancillā. nō bouem. nō asinum. et
vniuersa que illi⁹ sunt. Hec vba locut⁹ ē do
minus ad oēm multitudinē vram i mōte d me

dio ignis ⁊ nubis ⁊ caliginis. voce magnani
bil addens ampli⁹: ⁊ scripsit ea in duab⁹ ta
bulis lapideis quas tradidit mihi. Vos autē
postq̄ audistis vocē de medio tenebrarum ⁊
mōtē ardere vidistis: accessistis ad me oīes
p̄ncipes tribuū ⁊ maiores natu atq̄ dixistis
Ecce ostēdit nobis dñs deus noster maiesta
tem ⁊ magnitudinē suam. Vocē em̄ eius au
diuimus de medio ignis ⁊ pbauim⁹ hodie q̄
loquēte deo cuz homine vixerit homo. Cur
ḡ moriemur ⁊ deuorabit nos ignis h̄ maxim⁹
Si em̄ audierim⁹ vltra vocem dñi dei nostri
moriemur. Quid ē oīis caro vt audiat vo
cem dei viuētis qui d̄ medio ignis loquitur
sicut nos audiui⁹ ⁊ possit viuere? Tu magl
accede. ⁊ audi cuncta que dixerit dominus
deus n̄r tibi: loquerisq̄ ad nos. ⁊ nos audiē
tes faciem⁹ ea. Qd̄ cū audisset dñs. ait ad me
Audiui vocē verborū ppli hui⁹ q̄ locuti sūt ti
bi. Bñ oīa sunt locuti. Quis det talez cos
habere mentem vt timeant me et custodiant
vniuersa mādata mea in oīi tempore vt bñ
sit eis ⁊ filijs eorum in sempiternū. Vade ḡ ⁊
dic eis: Reuertimini in tentoria v̄ra. Tu ho
hic sta mecum: et loquar tibi omnia manda
ta mea et cerimonias atq̄ iudicia que doce
bis eos vt faciant ea in terra quā dabo illis i
possessionē. Custodite igif ⁊ facite que p̄ce
pit dñs deus vobis. Non declinabitis neq̄
ad dexterā neq̄ ad sinistrā. sed p̄ viā quaz p̄
cepit dñs deus vester ambulabitis. vt viua
tis. ⁊ bene sit vobis: ⁊ p̄tēnt dies v̄ri i ter
ra possessionis vestre. VI

Hec sunt p̄cepta et cerimonie atq̄ iu
dicia que mādauit dñs deus vester
vt docerē vos: vt faciatis ea in terra
ad quā trāscedimini possidendā. vt timeas
dñm deum tuū: ⁊ custodias oīa mādata ⁊
p̄cepta eius. que ego p̄cipio tibi ⁊ filijs ac ne
potib⁹ tuis cunctis diebus vite tue vt plon
gentur dies tui. Audi israhel ⁊ obserua vt fa
cias que p̄cepit tibi dñs. ⁊ bñ sit tibi. et mul
tipliceris amplius. sicut pollicitus est domi
nus de⁹ patrū tuozū tibi terram lacte ⁊ melle
manantē. Audi israhel. Dñs de⁹ v̄r de⁹ vnus
est. Diliges dñm deū tuuz ex toto corde tuo
⁊ ex tota ania tua. ⁊ ex tota fortitudine tua.
Erūtq̄ verba hec que ego p̄cipio tibi hodie
in corde tuo. ⁊ narrabis ea filijs tuis. ⁊ medi
taberis sedens in domo tua. ⁊ ambulās i iti
nere dormiēs atq̄ cōsurgens. ⁊ ligabis ea q̄
signū in manu tua erūtq̄ et mouebunt inter
oculos tuos. scribesq̄ ea in limine ⁊ ostijs do
mus tue. Cūq̄ introduxerit te dñs deus tu⁹
in terrā pro qua iurauit patrib⁹ tuis: abraham
isaac ⁊ iacob. ⁊ dederit tibi ciuitates magnas

Deuteronomium

et optimas quas non edificasti domos plenas multarum operum quas non extruxisti: cisternas quas non fodisti: vinea et oliueta que non plantasti: et comederis et saturatus fueris: caue diligenter ne obliuiscaris domini dei tui: qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis. Dominum deum tuum timebis: et illi soli seruias: ac pro nomine illius iurabis. Non ibitis post deos alienos circumitarum gentium que in circuitu vestro sunt: quoniam deus emulator dominus deus tuus in medio tui: ne quando irascatur furor domini dei tui contra te: et auferat te de superficie terre. Non temptabis dominum deum tuum: sicut temptasti in loco temptatoris. Custodi precepta domini dei tui ac testimonia et ceremonias que precepit tibi: et fac quod placitum est et bonum in conspectu domini ut bene sit tibi: et ingressus possideas terram optimam de qua iurauit dominus patribus tuis ut deleter omnes inimicos tuos coram te. sicut locutus est. Cum interrogauerit te filius tuus cras dicens: quid sibi voluit testimonia hec et ceremonie atque iudicia que precepit dominus deus noster nobis: dices ei. Serui eramus pharaonis in egypto et eduxit nos dominus de egypto in manu forti: fecitque signa atque prodigia magna: et pessima in egypto contra pharaonem et omnem domum illius in conspectu nostro: et eduxit nos inde ut introduceret daret terram super qua iurauit patribus nostris. Precepitque nobis dominus ut faciamus omnia legitima hec et timeamus dominum deum nostrum ut bene sit nobis cunctis diebus vite nostre sicut est hodie. Eritque nostri misericors: si custodierimus et fecerimus omnia precepta eius coram domino deo nostro sicut mandauit nobis. VII

Quoniam non introduxerit te dominus deus tuus in terram quam possessurus ingredieris et deleuerit gentes multas coram te: et thebum et gergezem et ammorreum et chananeum et pherezeum et euem et iebuseum: septem gentes multo maioris numeri quam tu es et robustiores te. Tradideritque eas dominus deus tuus tibi percutes eas usque ad internitionem. Non inibis cum eis fedus: nec misereberis eorum: neque sociabis cum eis coniugia. Filiam tuam non dabis filio eius: nec filium illius accipies filio tuo: quia seducet filium tuum ne sequatur me: et ut magis seruiet dijs alienis. Irasceturque furor domini et delebit te cito. Quin potius hec facietis eis. Aras eorum subuertite: et confringite statuas lucosque succidite et sculptilia comburite: quia populus sanctus es domino deo tuo. Te elegit dominus deus tuus ut sis ei populus peculiaris de cunctis populis que sunt super terram. Non quia cunctas gentes numero vincebatis vobis iunctus est dominus et elegit vos: cum omnibus fitis populis pauciores: sed quia dilexit vos dominus et custodiuit iuramentum quod iurauit patribus vestris. Eduxitque vos in manu forti et rede-

mit de domo seruitutis de manu pharaonis regis egypti: et scies quia dominus deus tuus ipse est deus fortis et fidelis: custodiens pactum et misericordia diligens se: et his que custodiunt precepta eius in mille generationes et reddens odientibus se statim: ita ut disperdat eos: et ultra non differat: pertinens eis restituens quod merentur. Custodi ergo precepta et ceremonias atque iudicia que ego mandabo tibi hodie ut facias. Si postquam audieris hec iudicia custodieris ea et feceris: custodiet dominus deus tuus pactum tibi et misericordia quam iurauit patribus tuis: et diliget te ac multiplicabit: benedicetque fructui vestris tui et fructui terre tue frumento tuo atque vindemie: oleo et armetis: gregibus ouium tuarum super terram: pro qua iurauit patribus tuis ut daret eam tibi. Benedictus eris inter omnes populos. Non erit apud te sterilis vtriusque sexus tam in hominibus quam in gregibus tuis. Auferet dominus a te omnem languorem: et infirmitates egypti pessimas quas nouisti non inferet tibi: sed cunctis hostibus tuis. Deuorabis omnes populos que dominus deus tuus daturus est tibi. Non preceperit eis oculus tuus: nec seruias dijs eorum: ne sint in ruinam tuam. Si dixeris in corde tuo: plures sunt gentes iste quam ego: quomodo potero delere eas: non li metuere sed recordare que fecerit dominus deus tuus pharaoni et cunctis egyptiis plagas maximas que viderunt oculi tui: et signa atque potentia manuumque robusta: et extentum brachium: ut educeret te dominus deus tuus. Sic faciet cunctis populis quos metuis. Insuper et scabrones mittet dominus deus tuus in eos donec deleat omnes atque disperdat qui te fugerint et latere non poterint. Non timebis eos: quia dominus deus tuus in medio tui est: deus magnus et terribilis. Ipse consumet nationes has in conspectu tuo paulatim atque pro parte. Non poterit eas delere pariter: ne forte multiplicent contra te bestie terre. Habitabitque eos dominus deus tuus in conspectu tuo et interficiet illos: donec penitus deleantur. Tradetque reges eorum in manus tuas et disperdes noia eorum sub celo. Nullus poterit resistere tibi: donec conteras eos. Sculptilia eorum igne combures. Non concupisces argentum et aurum de quibus facta sunt: neque assumes ex eis tibi quicquam ne offendas: propterea quia abominatio est domini dei tui: nec inferes quippiam ex idolo in domum tuam: ne fias anathema sicut et illud est. Quasi spurcitia detestaberis: et velut inquametum ac sordes abominationi habebis quia anathema est.

VIII

Quoniam mandatum quod ego precipio tibi hodie caue diligenter ut facias ut possis viuere et multiplicemini. Ingressusque possideatis terram pro qua iurauit dominus patribus vestris

b

Et recordaberis cuncti itineris per quod adduxit te dominus deus tuus quadraginta annis per desertum ut affligeret te atque temptaret et nota fieret que in tuo animo operabatur. Vtrius custodires mandata illius an non. Afflixit te penuria: et dedit tibi cibum manna quod ignorabas tu et presens tui ut ostenderet tibi quod non in solo pane vivit homo. sed in omni verbo quod egreditur de ore domini. Vestimentum tuum quo operabar nequaquam vetusta te defecit: et pes tuus non est subtritus. En quod dragesimus annus est: ut recogites in corde tuo quia sicut erudit filium suum homo: sic dominus deus tuus erudit te: ut custodias mandata domini dei tui et ambules in viis eius: et timeas eum. Dominus enim deus tuus introducet te in terram bonam terram riuorum aquarumque et fontium: in cuius capis et montibus erumpunt fluviorum abyssi. terram frumentum hordei ac vinearum: in qua ficus et malum granata et oliueta nascuntur. terram olei ac melis. ubi absque ulla penuria comedes panem tuum. et rerum omnium habundantia profueris cuius lapides ferri sunt: et de montibus eius eris metallata fodiuntur ut cum comederis et satiatus fueris benedicas domino deo tuo pro terra optima quam dedit tibi. Obserua et caue ne quando obliuiscaris domini dei tui: et negligas mandata eius atque iudicia et ceremonias quas ego precipio tibi hodiene postquam comederis et satiatus fueris domos pulcras edificaueris et habitaueris in eis: habuerisque arma bouum: et ouium greges: argenti et auri cunctarumque rerum copiam: releuetur cor tuum et non reminiscaris domini dei tui qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis: et ductor tuus fuerit in solitudine magna atque terribili in qua erat serpens flatus adures et scorpio ac diptera et nulle omnino aque: qui eduxit riuos de petra durissima: et cibauit te manna in solitudine quod nescierunt presens tui. Et postquam afflixit ac probauit ad extremum miseratus est tui ne diceres in corde tuo: fortitudo mea et robur manus mee hec mihi omnia prestitit: sed recorderis domini dei tui qui ipse vires tibi prebuerit: ut impleret pactum suum super quo iurauit patribus tuis sicut presens indicat dies. Sinauit oblitus domini dei tui secutus fueris deos alienos: coluerisque illos et adoraueris: ecce nunc predico tibi quod omnino dispereas. Sicut gentes quas deleuit dominus in introitu tuo ita et vos peribitis si inobedientes fueritis voci domini dei vestri.

IX

Audi israel. Tu transgredieris hodie iordanem: ut possideas nationes maximas et fortiores te ciuitates ingentes et ad celum usque muratas populum magnum atque sublimem filios enachim quos ipse vidisti et audisti: quibus nullus potest ex aduerso resistere. Scies ergo hodie quod dominus deus tuus ipse transibit aff-

te ignis deuorans atque consumens: qui conterat eos: et deleat atque disperdat ante faciem tuam velociter: sicut locutus est tibi. Ne dicas in corde tuo cum deleuerit eos dominus deus tuus in conspectu tuo propter iustitiam meam introduxit me dominus ut terram hanc possiderem cum propter impietates suas iste delete sint nationes. Neque enim propter iustitias tuas et equitatem cordis tui ingredieris ut possideas terras earum: sed quia ille egerunt impie: introeunte te delete sunt: et ut completum verbum suum dominus quod sub iuramento pollicitus est patribus tuis abraam ysaac et iacob. Scito ergo quod non propter iustitias tuas dominus deus tuus dedit tibi terram hanc optimam in possessionem cum durissime ceruicis sis populus. Mememento et ne obliuiscaris quod ad iracundiam puocaueris dominum deum tuum in solitudine et ex eo die quod egressus es ex egypto usque ad locum istum semper aduersum dominum contendisti. Nam et in oreb puocasti eum: et iratus delere te voluit quando ascendisti in montem ut acciperes duas tabulas lapideas pacti quod pepigit vobiscum deus. Et pseuerasti in monte quadraginta diebus ac noctibus. panem non comedisti et aquam non bibisti. Deditque mihi dominus duas tabulas lapideas scriptas digito dei: et continentes omnia verba que vobis locutus est in monte de medio ignis quando congregata est multitudo populi congregata est. Cumque transissent quadraginta dies et totidem noctes: dedit mihi dominus duas tabulas lapideas: tabulas federis. Dixitque mihi. Surge et descende hinc cito: quia populus tuus quem eduxisti de egypto deseruerunt velociter viam quam demonstrasti eis: feceruntque sibi conflatile. Rursumque ait dominus ad me. Cerno quod populus iste dure ceruicis sit. Dimitte me et constitutam te super gentem quam hac maior et fortior sit. Cumque de monte ardente descenderes: et duas tabulas federis vtraque tenerem manu: vidissem quod peccasse vos domino deo vestro: et fecisse vobis vitulum conflatilem ac deseruisse velociter viam quam vobis ostenderat: pieci tabulas de manibus meis. confregique eas in conspectu vestro. Et percidi ante dominum sicut prius quadraginta diebus et noctibus. panem non comedisti et aquam non bibisti: propter omnia peccata vestra que gessistis contra dominum: et eum ad iracundiam puocastis. Timui enim indignationem et iram illius: quia aduersum vos concitatus delere vos voluit. Et exaudiuit me dominus etiam hac vice. Aduersum aaron quoque vehementer iratus voluit eum conterere: et pro illo similiter despectus sum. Peccatum autem vestrum quod feceratis. id est vitulum arripiens igne percussit: et in frustra comminatus omnino quoque in puluerem redigens: proieci in torrentem qui de monte descendit. In incendio

Deuteronomium

quoque et in temptatione et in sepulcris concupiscentie puocastis dominum et quasi misit vos de ca-
desbarne dicens: ascendite et possidete terram
quam dedi vobis et contemistis imperium domini
dei vestri et non credidistis ei: neque vocem eius au-
dire voluistis: sed semper fuistis rebelles a die
qua nosse vos cepi. Et iacui coram domino quadraginta
diebus ac noctibus quibus eum suppli-
citer deprecabar: ne deleteret vos ut fuerat com-
minat: et oras dixi. Domine deus ne disperdas
populum tuum et hereditatem tuam quam redemisti in
magna manu forti. Recordare seruo tuorum abraam
ysaac et iacob. Ne aspicias duritiam populi huius et
impietatem atque peccatum: ne forte dicat habita-
tores terre de qua eduxisti nos. non poterat
dominus introducere eos in terram quam pollicitus est
eis et oderat illos: idcirco eduxit ut interfice-
ret eos in solitudine qui sunt populus tuus et he-
reditas tua quos eduxisti in fortitudine tua
magna: et in brachio tuo extento. X

In tempore illo dixit dominus ad me. Dola-
tibi duas tabulas lapideas sicut fores
fuerunt: et ascende ad me in montem: faci-
esque arcam ligneam: et scribe in tabulis verba que fue-
runt in his quas ante prescripsisti: poneque eas in
arca. Feci igitur arcam de lignis sethim. Cuiusque
dolassent duas tabulas lapideas instar priorum:
ascendi in montem habens eas in manibus. Scri-
psitque in tabulis iuxta id quod prescripserat ver-
ba decem que locutus est dominus ad vos in monte de
medio ignis quando populus congregatus est et dedit
eas mihi. Reuersusque de monte descendi: et
posui tabulas in arcam quam feceram: que hucusque
ibi sunt sicut preceperat mihi dominus. Filii autem
israel mouerunt castra ex beroth filiorum iachan
in mosra: vbi aaron mortuus et sepultus est
pro quo sacerdotio functus est eleazar filius
eius. Unde venerunt in gadgad: de quo loco pre-
fecti: castrametati sunt in iethabatha in terra agra
rura atque torretium. Eo tempore sepauit tribum leui
ut portaret arcam federis domini: et staret coram eo
in ministerio ac benediceret in nomine illius usque in
presentem diem. Quam ob rem non habuit leui partem
in possessione cum fratribus suis: quia ipse dominus pos-
sessio eius est. sicut promisit ei dominus deus tuus. Ego
autem steti in monte sicut prius quadraginta diebus
ac noctibus: exaudivitque me dominus etiam hac vo-
ce: et te perdere noluit. Dixitque mihi. Uade et
precede populum ut ingrediat et possideat terram
quam iuravi patribus eorum: ut traderem eis. Et
nunc israel quod dominus deus tuus petit a te: nisi ut ti-
meas dominum deum tuum: et ambules in vijs eius:
et diligas eum: ac seruias domino deo tuo: in toto
corde tuo et in tota anima tua: custodiasque
mandata domini et ceremonias eius quas ego ho-

die precipio tibi ut bene sit tibi: En domini dei tui ce-
luz est: et celum celi. terra et omnia que in ea sunt. et in
patribus tuis conglutinatus est dominus et amauit eos
elegitque seminem eorum post eos. id est. vos de cunctis gen-
tibus sicut hodie comprobatur. Circumcidite igitur
preputium cordis vestri: et ceruicem vestram ne in-
duretis amplius: quia dominus deus vestri ipse est deus
deorum et dominus dominantium deus magnus et potens et
terribilis: que persona non accipit nec munera. Fa-
cit iudicium pupillo et vidue: amat peregrinum: et
dat ei victum atque vestitum. Et vos ergo amate
peregrinos: quia et ipsi fuistis aduene in terra
egypti. Dominum deum tuum timebis et ei soli serui-
es. Ipsi adhibebis: iurabisque in nomine illius. Ipse
est laus tua et deus tuus qui fecit tibi hec ma-
gnalia et terribilia que viderunt oculi tui. In
septuaginta annis descenderunt patres tui in
egyptum et ecce nunc multiplicauit te dominus deus
tuus sicut astra celi. XI

Habita itaque dominum deum tuum et obserua
precepta eius et ceremonias: iudicia atque
mandata omni tempore. Cognoscite hodie
quod ignorat huiusmodi vestri qui non viderunt disciplinam
domini dei vestri magnalia eius et robustam manum
extentamque brachium: signa et opera que fecit in me-
dio egypti pharaoni regi et vniuersę terre eius
omnium exercituum egyptio: et equis ac curribus
quod operuerint eos aque maris rubri: cuius vos
psequerentur: et deleuerit eos dominus usque in presentem
diem: vobisque que fecerit in solitudine donec
veniretis ad hunc locum: et dathan atque abiron
filii eliab: que fuit filius ruben quos aperto ore
suo terra absorbuisset cum domibus et tabernaculis
et vniuersa substantia eorum quam habebant in me-
dio israel. Oculi vestri videant omnia opera domini magna
que fecit: ut custodiatis vniuersa mandata illius
que ego hodie precipio vobis: et possitis intro-
ire et possidere terram ad quam ingredimini mul-
tosque in ea viuatis tempore: quam sub iuramento
pollicitus est dominus patribus vestris: et semini eorum
lacte et melle manantem. Terra enim ad quam in-
gredieris possidendam: non est sicut terra egypti
de qua existi: vbi iacto semine in hororum mo-
rem aque ducunt irrigue: sed montosa est et cal-
pestris de celo expectans pluuias: quam dominus
deus semper inuisit. et oculi illius in ea sunt a prin-
cipio anni usque ad finem eius. Si ergo obedie-
ritis mandatis meis que ego hodie precipio vo-
bis ut diligat dominum deum vestrum: et seruiat ei in
toto corde vestro: et in tota anima vestra: dabit pluuiam
am terre vestre temporaneam et serotinam ut colli-
gatis frumentum et vinum et oleum seminumque ex agris
ad pascenda iumenta: et ut ipsi comedat ac sa-
turemini. Cauete ne forte decipiat cor vestrum:
et recedatis a domino: seruiatisque dijs alienis et
adoretis eos: iratusque dominus claudat celum et

pluuie nō descēdāt: nec terra det germen suū
pennisq; velociter de terra optima quas dñs
daturus ē vobis. **N**onite hec vba mea i cor/
dibus ⁊ in animis vris ⁊ suspēditē ea pro si/
gno in manibus: ⁊ inf oculos vros collocate
Vocete filios vros vt illa meditent. **Q**uan-
do sederis in domo tua ⁊ ambulaueri in via
et accubueris atq; surrexeris: scribes ea sup
postes ⁊ ianuas domus tue vt multiplicent
dies tui ⁊ filiorū tuorū in terra quam iurauit
dñs p̄ribus tuis vt daret eis q̄diu celum im-
mineret terre. **S**i em̄ cud odieritis mādata que
ego p̄cipio vobis: et feceritis ea vt diligatis
dñm deū vestrū: ⁊ ambuletis in omnibus vijs
eius adherētes ei. **D**ispdet dñs omnes gentes
istas añ faciē vram ⁊ possidebitis eas q̄ ma/
iores sunt ⁊ fortes vobis. **D**ñs loc⁹ quē
calcauerit pes v̄r: vester erit. **I**n deserto et li-
bano et flumine magno eufrate vsq; ad mare
occidentale erūt termini v̄ri. **P**ull⁹ stabit cō-
tra vos **T**errorē vestrū et formidinem dabit
dñs deus v̄r sup oēm terram quam calcaturū
estis: sicut locut⁹ est vobis. **E**n ppono in cō-
spectu v̄ro hodie bñdictionē ⁊ maledictionē.
bñdictionē si obedieritis mādati dñi dei ve-
stri que ego hodie p̄cipio vobis: maledictio-
nem si non obedieritis mandati dñi dei v̄ri
sed recesseritis de via quā ego nūc ostēdo vo-
bis ⁊ ambulaueritis post deos alienos quos
ignorat. **C**ū v̄o introduxerit te dñs de⁹ tu⁹
in terrā ad quā p̄gis habitandā: pones bene-
dictionē sup montē garizim: maledictionem
sup montē hebal q̄ sunt trans iordanē p̄ viā
que v̄git ad solis occubitū: in terra chananei
qui habitat in campestrib⁹ cōtra galgalam q̄
est iuxta vallem tendentē et intrantem p̄cul.
Vos em̄ trāsibitis iordanē vt possideat⁹ ter-
ram quā dñs deus vester daturus est vobis
vt habeatis ⁊ possideatis illā. **V**idete ḡ vt i-
pleatis cerimonias atq; iudicia q̄ ego hodie
ponā in cōspectu v̄ro.

XII

Hec sunt p̄cepta atq; iudicia que face-
re debetis in terra quā dñs de⁹ pat̄r
tuorū daturus ē tibi vt possideas eā
cūctis dieb⁹ quib⁹ sup humū gradier⁹. **S**ub-
uertite om̄ia loca in quib⁹ coluerūt gētes q̄s
possessuri estis: deos suos: sup montes excel-
sos ⁊ colles ⁊ subter om̄e lignum frondosum.
Dissipate aras eorū et cōfringite statuas: lu-
cos igne cōburite: et idola cōminuite: dispdi-
te noīa eorū de locis illis. **N**ō facietis ita do-
mino deo v̄ro: sed ad locū quē elegerit domi-
nus deus v̄r de cūcti tribub⁹ v̄ris: vt ponat
nomē suū ibi ⁊ habitet in eo venietis ⁊ offere-
tis in loco illo holocausta et victimas v̄ras:
decimas ⁊ p̄mitias manū v̄rā ⁊ vota atq;

donaria p̄mogenita boū ⁊ ouīū: ⁊ comedetis
ibi in cōspectu dñi dei v̄ri. ac letabimini i cū-
ctis ad que miseritis manū vos ⁊ dom⁹ v̄rē i
quibus bñdixerit vobis dñs deus v̄r. **N**on
faciet⁹ ibi que nos h̄ facim⁹ hodie: singuli qd̄
sibi rectū vident. **N**eq; em̄ vsq; in p̄ns tps ve-
nistis ad requiē ⁊ possessionē: quā dñs deus
vester daturus est vobis. **T**rāsibitis iorda-
nem et habitabitis in terra quā dñs deus ve-
ster datur⁹ ē vobis vt requiescat⁹ a cunctis
hostib⁹ p̄ circūitū: ⁊ absq; v̄llo timore habite-
tis in loco quē elegerit dñs deus vester: vt sit
nomen eius in eo. **A**lluc om̄ia que p̄cipio
cōferetis holocausta et hostias ac decimas ⁊
p̄mitias manū vestrarū: ⁊ quicqd̄ p̄cipuū
est in munerib⁹ que vouistis dño. **I**bi epula-
bimini corā dño deo vestro: vos ⁊ filij ⁊ filie
v̄rē. famuli et famule. atq; leuitis qui in ve-
stris vrbibus cōmorat⁹. **N**eq; em̄ habet aliā
ptem ⁊ possessionē iter vos. **C**auene offeras
holocausta tua in om̄i loco quē videris: s̄ in
eo quem elegerit dñs in vna tribuū tuarum:
offeres hostias et facies quecūq; p̄cipio tibi
Si autē comedere volueritis: et te elus carniū
delectauerit occide ⁊ comede iuxta bñdictio-
nem dñi dei tui quā dedit tibi in vrbib⁹ tuis
sue imundū fuerit: hoc est maculatū ⁊ debile
sue mundū hoc est integrū ⁊ sine macula qd̄
offerri licet sicut caprā ⁊ ceruum. comedes:
absq; esu dūtaxat sanguinis quē sup terram
quali aquā effundes. **N**ō poteris comedere
in oppidis tuis decimā frumētī et vini et olei
tui: p̄mogenita armentorū ⁊ pecorum: ⁊ oīa
que voueris ⁊ sponte offerre volueris: ⁊ p̄-
mitias manū tuarū: sed coram dño deo tuo
comedes ea in loco quē elegerit dñs de⁹ tu⁹:
tu ⁊ filius tuus ⁊ filia ⁊ seru⁹ ⁊ famula atq; le-
uites q̄ manet in vrbibus tuis: et letaberis et
reficieris corā dño deo tuo in cūctis ad q̄ ex-
tenderis manū tuā. **C**auene derelinquas le-
uitem in om̄i tempe quo v̄saris in terra. **N**ū
dilatauerit dñs deus tuus terminos tuos si-
cut locutus est tibi: ⁊ volueris vesci carnib⁹
quas desiderat anima tua: locus autē quē ele-
gerit dñs deus tuus vt sit nomē eius ibi: si p̄-
cul fuerit occides de armētis ⁊ pecorib⁹ que
habueris sicut p̄cepit tibi ⁊ comedes in op-
pidis tuis vt tibi placet. **S**icut comeditur ca-
pra ⁊ ceruus: ita vesceris eis: ⁊ mūdus ⁊ im-
mūdus in cōmune vescent⁹: hoc solū caue ne
sanguinē comedas. **S**anguis em̄ eorū p̄ ani-
ma est. ⁊ idcirco nō debes a iam comedere cū
carnibus: sed sup terrā fundes quasi aquam
vt bñ sit tibi ⁊ filijs tuis post te: cū feceris qd̄
placet in cōspectu dñi. **Q**ue autē sanctificaue-
ris ⁊ voueris dño: tolles ⁊ venies ad locum

Deuteronium

quez elegerit dñs: et offeres oblationes tuas carne et sanguine sup altare dñi dei tui. Sanguine hostiarū fundes in altari: carnib⁹ autē ipse vesceris. **O**bserva et audi oia que ego precipio tibi vt bñ sit tibi et filiis tuis p⁹ te i semipiternū cū feceris qd bonū est et placitum in conspectu dñi dei tui. **Q**uā dispdiderit dominus deus tuus an facie tuā gentes ad q̄s ingredieris possidendas. et possederis eas atq̄ habitaueris in terra earū caue ne imiteris eas postq̄ te fuerint introeunte subuerse. et requirant ceremonias earū dicēs. **S**icut coluerunt gentes iste deos suos ita et ego colam. **N**ō facies similiter dño deo tuo. **O**mnes enī abominaciones quas auersat dñs: fecerūt dijs suis offerētes filios et filias. et cōburētes igni. **N**ō precipio tibi hoc tñ facito dño. nec addas q̄c/ q̄ nec minuas.

Surrexerit in medio tui propheta: aut q̄ somnium vidisse se dicat: et p̄dixerit signū atq̄ portentū. et euerit qd locutus est: et dixerit tibi. eamus et seq̄mur deos alienos quos ignoras. et seruiam⁹ eis: nō audies verba pphete illius aut somnatoris. quia temptat vos dñs deus vester vt palam fiat vtrū diligatis eum an nō in toto corde et in tota aia v̄ra. **D**ñm deū vestrum sequimini et ipm timete. et mādata illi⁹ custodite. et audite vocē eius. **I**psi seruietis. et ipsi adhibebitis. **P**ropheta autem ille aut fictor somni:ū interficiet. quia locutus est vt vos auerteret a dño deo v̄ro qui eduxit vos d̄ terra egypti et redemit vos de domo seruitutis vt errare te faceret de via quā tibi p̄cepit dominus de⁹ tu⁹: et auferes malū de medio tui. **S**i tibi voluerit p̄uadere frater tuus fili⁹ matris tue aut fili⁹ tuus vel filia siue vxor que ē in sinu tuo. aut amicus que diligis vt animā tuā clam dicēs: eamus et seruiam⁹ dijs aliēis quos ignoras tu et p̄res tui cunctarū in circūitu gentiū que iuxta vel p̄cul sunt ab initō vsq̄ ad finē terre. nō acquiescas ei nec audias: neq̄ parcat ei oculus tu⁹ vt miserearis et occultes eū sed statim interficies. **S**it primū manus tua sup eū. et post te ois ppl̄s mittat manum. **L**apidibus obrutus necabit. qz voluit te abstrahere a dño deo tuo q̄ eduxit te de terra egypti de domo seruitutis: vt et omnis isrl̄ audies timeat. et nequa q̄ vltra faciat q̄p̄piam hui⁹ rei simile. **S**i audieris i vna vrbi. um tuarū quas dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi ad habitandū dicēs aliquos. **E**gressi sunt fili⁹ belial de medio tui et auerterūt habitatores vr̄bis tue atq̄ dixerūt. eamus et seruiamus dijs alienis quos ignoratis. q̄re sollicite et diligenter rei veritate p̄specta si inueneris certuz esse

qd dicif. et abominationē hanc ope p̄petratam: statim p̄cucies habitatores vr̄bis illius in ore gladij. et delebis eā. omniaq̄ que in illa sunt vsq̄ ad pecora. **Q**uicqd etiā suppellectilis fuerit. cōgregabis in medioplatearū eius et cū ipsa ciuitate succēdes: ita vt vniuersa cōsumas dño deo tuo. et sit tumulus sempiternus. **N**ō edificabit amplius. et nō adhibebit d̄ illo anathemate q̄c̄q̄ in manu tua: vt auertat dñs ab ira furoris sui et misereat tui multiplicetq̄ te sicut iurauit p̄rib⁹ tuis qm̄ audieris vocē dñi dei tui. custodiēs omnia p̄cepta eius que precipio tibi hodie vt facias qd placitum ē in cōspectu dñi dei tui.

Filij estote dñi dei vestri. **N**ō vos incidetis nec facietis caluitiū sup mortuo. qm̄ ppl̄s sanctus es dño deo tuo et te elegit vt sis ei in ppl̄m peculiarē de cunctis gētib⁹ que sunt sup terrā. **N**e comedatis que imunda sunt. **H**oc ē aial qd comedere debetis bouē et ouē et caprā: ceruū et capream. bubalū: tragelaphū pygargū orygem camelopardalū. **O**mne animal quod in duas p̄tes findit yngulā et ruminat comedet: de his autē que ruminant et yngulā non findunt. hec comedere nō debetis: camelum. leporē. cyrogrillum. quia ruminant et non diuidūt yngulam: imunda erūt vobis. **S**us quoq̄ qm̄ diuidit yngulā et nō ruminat. imūda erit. **C**arnibus eorū nō vescemini: et cadauera nō tangetis. **N**ec comedetis ex oibus que morātur in aquis. **Q**ue habent pennulas et squamas comedite que absq̄ pennulis et squamis sūt: ne comedatis: quia imunda sunt. **O**es aues mūdas comedite. imundas ne comedat. aq̄llam. f. et gryphem et halyetū. ixon et vulturē ac miluū iuxta genus suū et oē coruini generis et strutionē ac noctuā et larū atq̄ accipitrē iuxta genus suum: herodiū ac cygnū et ibin ac mergulū porphyriōnē et nycticoracē. onocrotalum et caladriū. singula in genere suo: yppam quoq̄ et vesptilionē. et omne qd reptat et p̄nulas habet. imundū erit et nō comedetur. **O**mne qd mūdū est comedite. **Q**uicqd autē morticinū est: ne vescamini ex eo. **P**eregrino qui itra portas tuas ē da vt comedat aut v̄de ei. qz tu ppl̄s sanct⁹ dñi dei tui es. **N**on coques hedū in lacte m̄ris sue. **D**ecimā partē sepabis de cūctis fructib⁹ tuis q̄ nascunt in terra p̄ annos singulos. et comedes in conspectu dñi dei tui in loco que elegerit vt in eo nomen illius inuocet. **D**ecimā frumētū tui et vini et olei et p̄mogenita de armētis et ouibus tuis vt discas timere dñm deum tuū in oīni tempore. **C**um autē longior fuerit via et loc⁹ quez elegerit dñs de⁹ tu⁹ tibi q̄ bñdixerit. nec pos

teris ad eū hec cūcta portare: vēdes omnia ⁊ i
ficiū rediges: portabisq; manu tua ⁊ p̄ficise-
ris ad locū quē elegerit dñs deus tu⁹: ⁊ emes
ex eadē pecunia quicquid tibi placuerit siue ex
armentis siue ex ouib⁹ vini quoq; ⁊ siceram
⁊ omne quod desiderat aīa tua: ⁊ comedes corā
dño deo tuo: ⁊ epulaberis tu ⁊ dom⁹ tua ⁊ le-
uita q̄ intra portas tuas est. **C**auē ne derelin-
quas eū: quia nō habet aliā p̄tem in possessio-
ne tua. **A**nno tertio seperabis aliam decimā
ex omib⁹ que nascunt tibi eo tempe ⁊ repo-
nes intra ianuas tuas: venietq; leuites q̄ ali-
am nō habet p̄tem nec possessionē tecū: ⁊ pe-
grinus ac pupill⁹ ⁊ vidua q̄ intra portas tu-
as sunt: ⁊ comedent ⁊ saturabunt: vt benedi-
cat tibi dñs de⁹ tu⁹ in cūctis opibus manuū
tuarū que feceris. **XV**

Sextimo anno facies remissionē que
ordine celebrabit. **C**ui debetur ali-
quid ab amico vel primo ac fratre suo
repetere non poterit quia annus remissionis est
dñi. **A** pegrino ⁊ aduena eriges: ciuē ⁊ pro-
pinquū repetēdi nō habebis p̄tatem. **E**t om-
nino indigens ⁊ mendicus nō erit inter vos
vt bñdicat tibi dñs de⁹ tu⁹ in terra quā tradi-
turus est tibi in possessionē: si tñ audieris vo-
cem dñi dei tui: ⁊ custodieris vniuersa q̄ ius-
sit: ⁊ que ego hodie p̄ci pio tibi: bñdicet tibi
vt pollicitus est. **F**enerabis gentib⁹ multis:
⁊ ipse a nullo accipies mutuū. **N**on habebis nati-
onibus plurimis ⁊ tui nemo dñabit. **S**i vn⁹
de fratribus tuis q̄ morant intra portas ciui-
tatis tue in terra quā dñs de⁹ tuus datur⁹ est
tibi: ad paup̄tatē deuenerit: nō obdurab cor
tuū: nec cōtrahes manū sed apies eam pau-
perī: ⁊ dabis mutuū quo eū indigere p̄pexe-
ris. **C**auē ne forte subrepat tibi impia cogita-
tio ⁊ dicas in corde tuo: appropinquat septi-
mus annus remissionis: ⁊ auertas oculos tuos
a paupe fratre tuo: nolens ei quod postulat mu-
tuū cōmodare: ne clamet contra te ad dñm
⁊ fiat tibi in pctm̄ sed dabis ei. **N**ec ages q̄p-
piam callide in eius necessitatib⁹ subleuādis
vt bñdicat tibi dñs de⁹ tu⁹ in omni tempe: ⁊ in
cūctis ad que manū miseris. **N**ō dēerūt pau-
peres in terra habitatiōis tue: idcirco ego p̄-
cipio tibi: vt apias manū fratri tuo egeno et
paup̄i: qui tecū v̄sā in terra. **C**ū tibi vendi-
tus fuerit frater tuus hebreus aut hebreā et
sex annis seruerit tibi: in septimo anno dimit-
tes eū liberum. **E**t quē libertati donauerit ne-
quaq; vacuū abire patieris: sed dabis viati-
cum de gregibus ⁊ de area ⁊ torculari tuo q̄-
b⁹ dñs de⁹ tu⁹ bñdixerit tibi. **M**emēto q; et
ipse serueris in terra egypti: et liberauerit te
dñs de⁹ tuus: ⁊ idcirco ego nunc p̄cipio tibi

Si autē dixerit: nolo egredi eo quod diligit te
⁊ domū tuā: ⁊ bñ sibi apd te esse sentiat: assu-
mes subulā ⁊ p̄forabis aurem ei⁹ in ianua do-
mus tue ⁊ seruiet tibi vsq; in eternū. **A**ncille
quoq; similis facies. **N**ō auertes ab eis ocu-
los tuos qm̄ dimiseris eos liberos: qm̄ iuxta
mercedē mercenarij: p̄ sex annos seruiuit ti-
bi: vt bñdicat tibi dñs deus tu⁹ in cūcti opib⁹
que agis. **D**e primogenitis que nascun-
tur in armētis ⁊ ouib⁹ tuis quicquid est sex⁹ ma-
sculini sanctificab dño deo tuo. **N**ō opaberis
in p̄mogenito bouis ⁊ nō tondebis p̄mogeni-
ta ouium. **I**n conspectu dñi dei tui comedes
ea p̄ annos singulos in loco quē elegerit dñs
tu ⁊ domus tua. **S**i autē habuerit maculam
⁊ vel claudū fuerit vel cecū aut in aliqua pte
deforme vel debile: non imolabitur dño deo
tuo sed intra portas vr̄bis tue comedes illd.
Tam mūdus q̄ imundus silit̄er v̄scens eis
quasi caprea ⁊ ceruo. **H**oc solum obseruabis
vt sanguinē eorum nō comedas sed effundes
in terrā quāsi aquā. **XVI**

Obserua mēsem nouarū frugū et ver-
deus tuo: qm̄ in isto mēse eduxit te do-
minus de⁹ tu⁹ de egypto nocte. **I**molabis
q; phase dño deo tuo de ouib⁹ ⁊ de bobus in
loco quē elegerit dñs de⁹ tuus vt habitet no-
men eius ibi. **N**ō comedes in eo panē fermē-
tatū. **S**eptem diebus comedes absq; fermen-
to afflictōis panem: qm̄ in pauore egressus
es de egypto vt memineris diei egressionis
tue de egypto omnibus diebus vite tue. **N**ō
apparet fermentatū in omib⁹ terminis tuis
septē diebus: ⁊ nō remanebit de carnibus ei⁹
quod imolatū est vespe: in die p̄mo vsq; mane.
Nō poteris imolare phase in qualibet vr̄bi:
um tuarū quas dñs de⁹ tuus daturus ē tibi.
sed in loco quē elegerit dñs de⁹ tu⁹: vt habi-
tet nomē eius ibi. **I**molabisq; phase vespe
ad solis occasum qm̄ egressus es de egypto et
coques ⁊ comedes in loco quē elegerit domi-
nus de⁹ tu⁹: maneq; consurgēs va des in ta-
bernacula tua. **S**ex diebus comedes azyma
⁊ in die septima quia collecta est dñi dei tui:
nō facies opus. **S**eptē hebdomadas nume-
rabis tibi ab ea die qua falcē in segetē miseris.
⁊ celebrabis diem festū hebdomadarū domi-
no deo tuo oblationē spontaneā manus tue.
quā offeres iuxta bñdictionem dñi dei tui: ⁊
epulaberis corā dño deo tuo: tu ⁊ fili⁹ tuus ⁊
filia tua ⁊ seruus tuus ⁊ ancilla tua: ⁊ leuites
qui est intra portas tuas: ⁊ aduena ac pupil-
lus ⁊ vidua q̄ morant vobiscum in loco quē
elegerit dñs de⁹ tuus: vt habitet nomē eius
ibi: ⁊ recordaberis qm̄ seru⁹ fueris in egypto

Deutronomium

tustodiesq; ac facies q̄ tibi p̄cepta sunt. So-
lennitatē quoq; tabernaculoꝝ celebrabis p̄
septem dies qm̄ collegeris de area ⁊ torculari
fruges tuas: ⁊ epulaberis in festiuitate tua:
tu ⁊ filius tuus ⁊ filia ⁊ seruus tuus ⁊ ancilla
leuites quoq; ⁊ aduena ⁊ pupillus et uidua
qui intra portas tuas sunt. Septē dieb; dño
deo tuo festa celebrabis in loco quez elegerit
dñs: bñdicetq; tibi dñs de⁹ tuus in cuncti fru-
gibus tuis: ⁊ in omni ope manuū tuarū erisq;
in leticia. Tribus vicibus p̄ annū apparebit
om̄e masculinū tuū in cōspectu dñi dei tui in
loco quē elegerit in solēnitate azymorū: ⁊ i so-
lennitate hebdomadarū ⁊ in solennitate tab-
naculoꝝ. Non apparebit ante dñm vacu-
us: sed offeret vnusquisq; s̄m q̄ habuerit iu-
xta bñdictiōz dñi dei sui quā dederit ei. Iudi-
ces ⁊ magistrōs constitues i om̄ibus portis
tuis quas dñs deus tu⁹ dederit tibi p̄ singu-
las tribus tuas vt iudicēt pl̄m iusto iudicio
nec in alterā ptem declinent. Nō accipies per-
sonā nec munera: quia munera excecant ocu-
los sapientū. ⁊ mutāt verba iustoz. Iuste
qđ iustū est p̄sequeris vt viuas et possideas
terrā quā dñs deus tu⁹ dederit tibi. Nō plā-
tabis lucū ⁊ oēm arbozem iuxta altare domi-
ni dei tui: nec facies tibi atq; constitues statu-
am que odit dñs deus tuus.

XVII

Non imolabis dño deo tuo bouem et
ouē in quo ē macula aut qui pliaz vi-
tij quia abominatio est dño deo tuo.
Cunq; reperti fuerint apud te intra vnā por-
tarū tuarum quas dñs deus tuus dabit tibi
vir aut mulier q̄ faciant malū in cōspectu do-
mini dei tui ⁊ trāsgrediant̄ pactū illius vt va-
dant ⁊ seruāt dñs alienis ⁊ adorēt eos soles
⁊ lunā ⁊ oēm militiā celi que nō p̄cepit. ⁊ si ti-
bi fuerit nūciatū: audiesq; inquisieris dili-
genter ⁊ verū esse repereris. et abominatio fa-
cta est in israel: educes virū ac mulierē q̄ rem
sceleratissimā ppetrarunt: ad portas ciuita-
tis tue. ⁊ lapidibus obruent. In ore duoz
aut triū testiū p̄bit q̄ interficiet. Nemo occi-
datur: vno cōtra se dicēte testimoniū. Ada-
mus testiū p̄ma interficiet eū. et man⁹ reliqui
plū extrema mittef. vt auferas maluz de mel-
dio tui. Si difficile ⁊ ambiguū apud te iudi-
cium esse p̄spexeris. inter sanguinē et sangui-
nem. cām ⁊ causāz. leprā ⁊ nō leprā. ⁊ iudiciū
intra portas tuas videris verba variari sur-
ge ⁊ ascēde ad locuz quē elegerit dñs de⁹ tu⁹
veniesq; ad sacerdotes leuitici generis: et ad
iudicem q̄ fuerit illo tempe: queresq; ab eis q̄
indicabūt tibi iudiciū veritatē. ⁊ facies quod
q̄cūq; dixerint qui p̄sūt loco quē elegerit dñs
⁊ docuerint te iuxta legē eius sequerisq; sen-

tentiā eoz nec declinabis ad dexterā neq; ad
sinistrā. Qui aut supbierit nolens obedire sa-
cerdotis impio q̄ eo tempe ministrat dño do-
tuo: ex decreto iudicis moriet̄ hō ille: ⁊ aufe-
res malū de isrl: cūctusq; pl̄s audiens time-
bit vt nullus deinceps intumescat superbia:
Cū ingressus fueris terrā quā dñs de⁹ tuus
dabit tibi: ⁊ possederi eā habitauerisq; in illa
⁊ dixeris: cōstitua sup me regē sicut hñt oēs
p̄ circuitū nationes: eū cōstitues quē dñs de-
us tuus elegerit de numero fratrū tuoz. Nō
poteris alteri⁹ gentis hoiem regē facere: qui
nō sit frater tuus. Cūq; fuerit cōstitutus: nō
multiplicabit sibi equos: nec reducet pl̄m in
egyptū equitatus numero subleuatus: p̄ser-
tim cū dñs p̄ceperit vob; vt nequaq; ampli⁹
p̄ eandem viā reuertamini. Nō habebit vx-
res plurimas que alliciant animū ei⁹: neq; ar-
genti ⁊ auri imensa pondera. Postq; aut se-
derit in solio regni sui: describet sibi deutro-
nomiū legis hui⁹ in volumine accipiēs exem-
plā sacerdotib; leuitice trib; ⁊ habebit se-
cum legetq; illud oib; diebus vite sue. vt di-
scat timere dñm deū suū. ⁊ custodire verba ⁊
cerimonias eius que in lege p̄cepta sūt. Nec
eleuet̄ cor eius in supbiam sup fratres suos:
neq; declinet in ptem dexterā vel sinistrā: vt
longo tpe regnet ip̄e ⁊ filij ei⁹ sup isrl.

XVIII

Non habebūt sacerdo-
tes ⁊ leuite ⁊ oēs q̄ de eadē tribu sūt
ptem ⁊ hereditatē cū reliquo israel:
quia sacrificia dñi ⁊ oblatiōes eius comedēt
⁊ nihil aliud accipiet de possessione fratrum
suoz. Dñs em̄ ip̄e est hereditas eoz. sic lo-
cutus ē illis. Hoc erit iudiciū sacerdotū a po-
pulo ⁊ ab his qui offerūt victimas siue bouē
siue ouē imolauerit dabūt sacerdoti armum
ac ventriculū. p̄micias frumētī vini et olei et
lanarū p̄tez ex ouīū tonsione. Ip̄m em̄ elegit
dñs de⁹ tu⁹ de cunctis tribub; tuis vt stet et
ministrēt noi dñi dei tui ip̄e ⁊ filij ei⁹ in sempit-
nū. Si exierit leuites ex vna vrbūz tuarum
ex om̄i isrl in q̄ habitat ⁊ voluerit venire de-
siderās locū quē elegerit dñs: ministrabit in
noie dñi dei sui: sicut oēs fr̄es ei⁹ leuite q̄ sta-
būt eo tpe corā dño. Partē cibozū eandē ac-
cipiet quā ⁊ ceteri: excepto eo qđ in v: be sua
ex paterna ei successione debet. Cū ingressus
fueris terrā quā dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi. caue
ne imitari velis abominatiōes illarū gentiū:
nec inueniat̄ in te q̄ lustret filij suū aut filiam
ducens p̄ ignē aut q̄ ariolos sciscitet. aut ob-
seruet somnia atq; auguria: ne sit maleficus.
nec incātator. neq; phitones cōsulat nec diui-
nos ⁊ q̄rat a mortuis vitatē. Dia em̄ hec ab-
ominat̄ dñs ⁊ pp̄ istiusmodi scelera debet

eos in introitu tuo: pfectus eris et absque macula cum domino deo tuo. Gentes iste quarum possides debis terram: augures et diuinos audiunt: tu autem a domino deo tuo aliter institutus es. Propheeta de gente tua et de fratribus tuis sicut meum / scitabit tibi dominus deus tuus: ipsum audies ut pe- / tisti a domino deo tuo in ore: quoniam contio congre- / gata est atque dixisti. Ultra non audiam vocem domini / dei mei. et igne hunc maximum amplius non vi- / debo nemoriar. Et ait dominus mihi. Non omnia / sunt locuti. Propheeta suscitabo eis de medio / fratrum suorum simile tui: et ponam verba mea in ore / eius: loqueturque ad eos omnia que preceperam illi. / Qui autem verba eius que loquetur in nomine meo au- / dire noluerit: ego ultor existam. Propheeta / autem qui arrogantia deprauatus voluerit loqui / in nomine meo que ego non preceperam illi ut diceret: / aut ex nomine alienorum deorum interficietur. Et si ta- / cita cogitatione ruderis: quomodo possum intelli- / gere verbum quod dominus non est locutus: hoc habe- / bis signum. Quod in nomine domini propheeta ille pre- / dixerit et non euenerit: sed dominus non est locutus: et per tu- / morem animi sui propheeta confinxit: et idcirco non / timebis eum.

XIX

Quam dispenderit dominus deus tuus gentes / quarum tibi traditur est terram: et pos- / sederis eam habitauerisque in urbibus eius / et in edibus: tres ciuitates sepabis tibi in medio / terre quam dominus deus tuus dabit tibi in posses- / sionem sternens diligenter viam. et in tres equali- / liter partes totam terram tue prouinciam diuides: ut / habeat viciniam qui propter homicidium profugus / est quo possit euadere. Hec erit lex homicide / fugientis cuius vita seruanda est. Qui percussit / proximum suum nesciens: et quod heri et nudius tertius / nullum contra eum odium habuisse comprobauit: et ab / illo cum eo simpliciter in siluam ad ligna cedere. / et in succisione lignorum securus fugerit manu: fer- / rumque lapsum de manibus: et amicum eius per- / cussit et occiderit: hic ad vnam supradictarum / urbium confugiet et viuet: ne forsitan proximus / eius cuius effusus est sanguis dolore stimula- / tus persequatur et apprehendat eum si longior via / fuerit et percutiat animam eius qui non est reus mor- / tis: quia nullum contra eum quod occisus est odium pri- / us habuisse monstrauit. Idcirco precipio tibi ut / tres ciuitates equales intra se spacium diuidas. / Cum autem dilatauerit dominus deus tuus terminos / tuos sicut iurauit patribus tuis et dederit tibi / circumscriptam terram quam eis pollicitus est: si tamen / custodieris mandata eius et feceris que hodie pre- / cipio tibi: ut diligas dominum deum tuum etambu- / les in vijs eius omni tempore: addes tibi tres ali- / as ciuitates: et supradictarum trium urbium nu- / merum duplicabis: ut non effundatur sanguis i- / norius in medio terre quam dominus deus tuus

dabit tibi possidendam: ne sis sanguinis reus. / Si quis autem odio habens proximum: insidiat / fuerit vite eius surgensque percusserit illum et / mortuus fuerit: fugeritque ad vnam de supradic- / ctis urbibus: mittent seniores ciuitatis illius / et arripiunt eum de loco effugij: tradentque in / manu primi cuius sanguis effusus est: et mo- / rietur. Non misereberis eius et auferes no- / xium sanguinem de israel: ut bene sit tibi. Non / assumes et transseres terminos proximi tui quos / fixerunt priores in possessione tua quam dominus / deus tuus dabit tibi in terra quam acceperis possi- / dendam. Non stabit testis vnus contra aliquem / quicquid illud peccati et facinorosus fuerit: sed / in ore duorum aut trium testium stabit omne ver- / bum. Si steterit testis mendax contra homines / accusans eum peruersionis: stabunt ambo / quorum causa est ante dominum in conspectu sacer- / dotum et iudicum qui fuerint in diebus illis. / Quos diligentissime perscrutantes inuenerint / falsum testem dixisse contra fratrem suum men- / dacium reddent ei sicut fratri suo facere cogita- / uit: et auferes malum de medio tui: ut audierit / ceteri timorem habeant: et nequaquam talia aude- / ant facere. Non misereberis eius: sed animam / pro anima: oculum pro oculo: dentem pro dente / manum pro manu: pedem pro pede exiges.

Feceris ad bellum

XX

Scontra hostes tuos: et videris equita- / tus et currus et maiorem quam tu habeas / aduersarij exercitus multitudinem: non time- / bis eos: quia iam dominus deus tuus tecum est qui edu- / rit te de terra egypti. Appropinquante autem / iam prelio: stabit sacerdos ante aciem: et sic / loquetur ad populum. Audi israel. Vos hodie / contra inimicos vestros pugnam committitis: non / pertimescat cor vestrum. Nolite metuere: nolite / cedere: nec formidetis eos: quia dominus deus ve- / ster in medio vestri est: et pro vobis contra ad- / uersarios dimicabit ut eruat vos de pericu- / lo. Duces quoque pro singulis turmas audien- / te exercitu proclamabunt. Quis est homo qui / edificat domum nouam: et non dedicauit eam? Na- / dat et reuertatur in domum suam: ne forte moria- / mur in bello et alius dedicet eam. Quis est homo / qui plantauit vineam: et necdum fecit eam esse / communem de qua vesci omnibus liceat? Nadat / et reuertatur in domum suam ne forte moriatur / in bello. et alius homo eius fungatur officio: / Quis est homo qui despondit uxorem: et non / accepit eam? Nadat et reuertatur in domum suam / ne forte moriatur in bello et alius homo accipi- / at eam. His dictis addent reliqua: et loquen- / tur ad populum. Quis est homo formidolosus et / corde pauidus? Nadat et reuertatur in domum / suam: ne pauere faciat corda fratrum suorum:

Deutronomium

sicut ipse timore perterritus est. **C**ūq; siluerit duces exercitus et sine loquēdi fecerint: vnus quisq; suos ad bellandū cuneos preparabit. **S**i quādo accesseris ad expugnandā ciuitatem offeres ei primum pacem. **S**i receperit et aperuerit tibi portas: cunctus populus qui in ea est: saluabis et seruiet tibi sub tributo. **S**in autē sedus inire noluerit et ceperit contra te bellum: oppugnabis eam. **Q**uādo tradiderit dñs deus tuus illam in manu tua: percutes omne quod in ea generis masculini est in ore gladij absq; mulieribus et infantibus iumentis et ceteris que in ciuitate sunt. **S**inem p̄dam exercitui diuides: et comedes despolijs hostium tuorum que dñs deus tuus dederit tibi. **S**ic facies cunctis ciuitatibus que a te procul valde sunt: et nō sunt de his vrbibus quas in possessionem accepturus es. **D**e his autē ciuitatibus que dabuntur tibi: nullum omnino permittes viuere: sed inficies in ore gladij: et heum videlicet et ammoreū: et chananeū: pherezē et eneū et iebuseum: sicut p̄cepit tibi dominus deus tuus: ne forte doceāt vos facere cūctas abominaciones quas ip̄i operati sunt dñs suis: et peccetis in dñm deum vestrum. **Q**uādo obfederis ciuitatem multo tempore et munitionibus circumdederis vt expugnes eam: non succides arbores de quib; vesci potest: nec securibus per circuitum debes vastare regionē quoniā lignū est et non homo: nec potest bellantium cōtra te augere numerum. **S**i qua autē ligna nō sunt pomifera sed agrēstia et in ceteros apta vsus: succide et extrue machinas donec capias ciuitatem que contra te dimicat. **XXI**

Quādo inuentum fuerit in terra quas dñs deus tuus daturus est tibi: hominis cadauer occisi et ignozabit ceteris reus: regredientur maiores natu et iudices tui: et metient a loco cadaueris singulorum per circuitum spacia ciuitatum: et quam viciniorē ceteris esse p̄spererint: seniores ciuitatis illius tollent vitulā de armento quā nō traxit iugum: nec terram scidit vomere: et ducent eā ad vallē asperā atq; saxosam que nūq; arata est: nec sementē recepit: et cedent in ea ceruices vitule. **A**ccedentq; sacerdotes filij leui quos elegerit dñs deus tuus vt ministrent ei et bñdicāt in noie ei: et ad p̄bū eorū oē negotiū pendet: et quicquid mūdū vel imūdū ē iudicetur. **E**t veniēt maiores natu ciuitati illi: ad interfectū lauabūtq; manus suas sup vitulā quā in valle percussa ē: et dicēt. **Q**uā n̄re nō effuderūt sanguinē hūc: nec oculi viderūt. **P**roptius esto p̄lo tuo isrl̄ quē redemisti dñe: et nō reputes sanguinē innocētē in medio ppli tui

isrl̄. **E**t auferet ab eis reat⁹ sanguinis: tu autē alien⁹ eris ab innocētis cruore quā susus est cū feceris quod p̄cepit dñs. **S**i egressus fueris ad pugnā contra inimicos tuos: et tradiderit eos dñs deus tuus in manu tua: captiuosq; duxeris et videris in numero captiuorū mulierē pulchram et adamaueris eā voluerisq; h̄re vxorē introduces eā in domū tuā. **Q**ueradet cesariem et circūcidet vngues et deponet vestē in qua capta ē: sedetq; in domo tua flebit patrē et matrē suam vno mēse et postea intrabis ad eā dormiesq; cū illa: et erit vxor tua. **S**i autē postea nō federit aīo tuo: dimittes eā liberā: nec videri poteris pecunia: nec opprimere potentia: quā humiliasti eā. **S**i habuerit hō vxores duas vnā dilectā et alterā odiosam genueritq; ex eis liberos: et fuerit filij odiose primo genitus: volueritq; substantiā in filios suos diuidere: nō poterit filij dilecte facere primo genitū et p̄ferre filio odiose: sed filium odiose agnoscet primo genitū: dabitq; ei de his quā habuerit cūcta duplicia. **I**ste ē enim p̄ncipiū liberos eorū et hūc debent p̄mogenita. **S**i genuerit hō filij contumacē et p̄teritū quā non audierit p̄ris ac m̄ris impiū: et cohercitus obedire p̄tulerit: apprehēdet eum et ducet ad seniores ciuitatis illi: et ad portā iudicij: dicetq; ad eos. **F**ili n̄r iste p̄terit⁹ et cōtumax ē. **M**onita n̄ra audire p̄temnit: comestatiōib; vacat et luxurie atq; iuiuis: lapidib; eū obruet pplis ciuitatis: et moriet: vt auferat malum de medio vrbis: et vnūsus isrl̄ audies p̄timefcet. **Q**uā peccauerit hō quod morte plectendū ē: et ad iudicium mortis appensus fuerit in patibulo: nō p̄manebit cadauer ei⁹ in ligno: sed in eadem die sepeliet: quā maledict⁹ a deo ē quā p̄det in ligno: et nequaquā cōtaminabis terrā tuā quā dñs deus tuus dederit tibi in possessionē. **XXII**

Non videb bonū fratris tui aut ouē et fratrem et p̄teritis. **S**ed reduces fratri tuo et iā si nō ē p̄pinquus frater tuus nec nosti eum: duces in domum tuā et erit apud te quādiu querat ea frater tuus et recipiat. **S**i militer facies de asino et de vestimēto et de oīre fratris tui que perierit: si inueneris eam negligas quasi alienam. **S**i videris asinum fratris tui aut bouem cecidisse in via: non despicies: sed subleuabis eum. **N**on induetur mulier veste virili: nec vir vtetur veste feminea. **A**bominabilis enim apud deum est quā facit hoc. **S**i ambulans per viam: in arbore vel in terra nidum auis inueneris et matrem pullis vel ouis desuper incubantem: non tenebis eam cū filiis: sed abire patieris captos tenens filios vt bñ sit tibi et longo viuas tempore. **C**um edificaueris domum nouam: facta

cles murū tecti p̄ circūitū ne effundat sāguis
 in domo tua ⁊ sis reus labēte alio ⁊ in p̄ceps
 ruente. **N**on seres vineam tuā altero semine
 ne ⁊ sementis quā seuisi ⁊ que nascunt ex vi-
 nea piter sanctificent. **N**ō arabis in boue si-
 mul ⁊ asino. **N**ō indueris vestimēto qđ ex la-
 na linoq; cōtextū est. **F**uniculos in simbrūis
 facies p̄ quatuor angulos palij tui quo ope-
 riris. **S**i duxerit vir vxorem. et postea odio
 habuerit eā: quesieritq; occasiones quibus
 dimittat eā obijciens ei nomē pessimū ⁊ dire-
 rit: vxorē hanc accepī ⁊ ingressus ad eā nō in-
 ueni ḡginē. tollent eā pater ⁊ mater ei: et fe-
 rent secū signa virginitatis eius: ad seniores
 vrbis qui in porta sunt et dicet pater. **F**iliam
 meā dedi huic vxorē: quā quia odit imponit
 ei nomē pessimū vt dicat: nō inueni filiā tuaz
 virginem: ⁊ ecce hec sūt signa virginitatis fi-
 lie mee. **E**xpandent vestimētū co:ā seniozib;
 ciuitatis apprehendentq; senes vrbis illi; vi-
 rum ⁊ verberabunt illum: cōdemnantes insu-
 per centū siclis argenti quos dabit p̄ri puel-
 le: qm̄ diffamauit nomē pessimū sup̄ virginez
 israel: habebitq; eā vxorē ⁊ nō poterit dimit-
 tere oibus diebus vite sue. **Q**đ si verū est qđ
 obijcit. ⁊ nō est in puella inuēta ḡginitas: eij-
 cient eam extra fores domus p̄ris sui. et lapi-
 dibus obruent viri ciuitatis illius. ⁊ moriet̄
 qm̄ fecit nephas i israel vt fornicaret i domo
 p̄ris sui. ⁊ auferes malū d̄ medio tui. **S**i dor-
 mierit vir cum vxore alterius. ⁊ auferes maluz de
 israel. **S**i puellā virginē desponderit vir ⁊ i-
 uenerit eam aliquis in ciuitate et cōcubuerit
 cum ea. educes vtrūq; ad portā ciuitatis illi-
 us. ⁊ lapidibus obruent. puella quia nō cla-
 mauit cū esset i ciuitate: vir quia humiliavit
 vxorē pximi sui. ⁊ auferes malum de medio
 tui. **S**in autē in agro reperit vir puellaz que
 desponsata est. ⁊ apprehendēs cōcubuerit cū
 ea ipse moriet̄ solus: puella nihil patiet̄. nec ē
 rea mortis: qm̄ sicut latro consurgit cōtra fra-
 trem suum. et occidit animam eius. ita et pu-
 ella perpeffa est. **S**ola erat in agro. clamauit
 et nullus affuit qui liberaret eam. **S**i inuene-
 rit vir puellam virginem que non habz spon-
 sum. ⁊ apprehendens concubuerit cum illa: ⁊
 res ad iudicium venerit. dabit qui dormiuit
 cum ea patri puelle: quinquaginta siclos ar-
 genti. ⁊ habebit eam vxorem: quia humili-
 uit illam. **N**on poterit dimittere eam cunctis
 diebus vite sue. **N**ō accipiet homo vxorem
 patris sui: nec reuelabit operimentum eius.

Non intrabit eu-
 nuchus attritis vel amputatis testi-
 culis et absciso veretro ecclesiam dñi

XXIII

Non ingrediet̄ manser. hoc est de sco:to nat;
 in ecclesiam domini vsq; ad decimā generati-
 onem. **A**mmonites ⁊ moabites etiā post de-
 cimam generationem nō intrabunt eccliam
 domini in eternum. quia noluerūt vobis oc-
 currere cum pane ⁊ aqua in via quādo egres-
 si estis de egypto. et quia conduxerunt cōtra
 te balaam filium beoz de mesopotamia syrie
 vt malediceret tibi. ⁊ noluit dominus de^o tu-
 us audire balaam. vertitq; maledictionē ei;
 in benedictionem tuam eo qđ diligeret te. **N**ō
 facies cum eis pacē: nec queras eis bona cū-
 ctis diebus vite tue in sempiternum. **N**ō ab-
 ominaberis idumeum. quia frater tuus est:
 nec egyptium. quia aduena fuisti in terra ei;
Qui nati fuerint ex eis tertia generatiōe in-
 trabunt in ecclesiam domini. **Q**uando egres-
 sus fueris aduersus hostes tuos in pugnam
 custodies te ab omni remala. **S**i fuerit inter
 vos homo qui nocturno pollutus sit somnio
 egredietur extra castra et non reuertetur p̄ri
 usq; ad vesperam lauetur aqua: ⁊ post solis
 occasum regredietur in castra. **H**abebis lo-
 cum extra castra ad quem egrediaris ad re-
 quisita nature: gerens parillum in baltheo.
Cunq; sederis fodies per circūitum et egesta
 humo operies quo reuelatus es. **D**ominus
 em̄ deus tuus ambulat in medio castrorum:
 vt eruat te et tradat tibi iūmicos tuos: vt sint
 castra tua sancta. et nihil in eis appareat sedi-
 tatis. ne derelinquat te. **N**on trades seruum
 dño suo qui ad te confugerit. **H**abitabit te
 cum in loco qui ei placuerit. ⁊ in vna vrbium
 tuarum requiescet: ne contristes eum. **N**on
 erit meretrix de filiabus israel: nec sco:tor
 de filiis israel. **N**on offeres mercedem prosti-
 buli: nec precium canis in domo domini dei
 tui: quicquid illud est quod vouerint: qz abo-
 minatio est vtrūq; apud dominum deum tu-
 um. **N**on fenerabis fratri tuo ad vsuram pel-
 cuniam: nec fruges nec quamlibet aliam ren-
 sed alieno. **F**ratri autem tuo absq; vsura: id
 quo indiget commodabis: vt benedicat tibi
 dominus deus tuus in omni opere tuo in ter-
 ra ad quam ingredieris possidendam. **C**um
 votum voueris domino deo tuo non trada-
 bis reddere quia requireret illud dominus de-
 us tuus: ⁊ si moratus fueris reputabitur ti-
 bi in peccatum. **S**i nolueris polliceri: absq;
 peccato eris. **Q**uod autē semel egressus est de
 labijs tuis obseruabis: et facies sicut p̄missi-
 sti domino deo tuo: ⁊ pp̄ria voluntate et ore
 tuo locutus es. **I**ngressus vineā pximi tui
 comede vvas q̄tum tibi placuerit: foras autē
 ne efferas tecū. **S**i itraueris segetē amici tui:
 franges spicas: ⁊ manu conteres: falce autē ⁊

fr 20
vch 10

Deutronomium

non metes.

XXIII

Accipit hō vxorē ⁊ habuerit eaz et nō inuenerit gratiā añ oculos ei⁹ pp̄ aliquā feditatē: scribet libellum repu- dij ⁊ dabit i manu illi⁹ ⁊ dimittet eā de domo sua. Cūq; egressa alterū maritū duxerit: ⁊ ille quoq; oderit eā: dederitq; ei libellum repu- dij ⁊ dimiserit de domo sua vel certe mortu⁹ fuerit: nō poterit prior maritus recipe eaz in vxorē: qz polluta ē et abominabilis facta coram dño: ne peccare facias terrā tuā quā dominus deus tu⁹ tradiderit tibi possidendam. Cū accepit homo nup vxorē: non pcedat ad bellum nec ei quispiā necessitatis iniungetur publice. s̄ vacabit absq; culpa domui sue vt vno āno letet cū vxore sua. Nō accipias loco pignoris inferiorē ⁊ superiorē molā. qz aiaz suā apposuit tibi. Si dephēsus fuerit hō sollicitas fratrem suū de filiis isrl: ⁊ vendit eo acceperit p̄ciū: interficiet: ⁊ auferes malū d̄ medio tui. Obserua diligēt ne incurras plagā lepre: sed facies quecunq; docuerint te facer- dotes leuitici generis iuxta id qd̄ p̄cepi eis ⁊ imple sollicitate. Memēto te q̄ fecerit dominus deus vester marie in via cū egrederem de egypto. Cū repetes a pximo tuo rem ali- quā quā debet tibi: nō ingredieris domū ei⁹ vt pign⁹ auferas: sed stabis foris ⁊ ille tibi p̄feret qd̄ habuerit. Si aut̄ paup̄ est. nō pernoctabit apud te pignus: s̄ statim reddes ei āte solis occasum: vt dormies in vestimento suo bñdicat tibi: et habeas iusticiā corā dño deo tuo. Nō negabis mercedē indigentis ⁊ pauperis fratris tui siue aduene q̄ tecū morat̄ in terra ⁊ intra portas tuas est: sed eadē die reddes ei p̄ciū laboris sui añ solis occasum: qz paup̄ est ⁊ ex eo sustentat aiām suā: ne clamet cōtra te ad dñm et reputet tibi in peccatum. Nō occidēt p̄s p̄ filiis: nec filij p̄ p̄ribus. sed vnusquisq; p̄ peccato suo moriet̄. Nō p̄uertes iudiciū aduene ⁊ pupilli: nec auferes pignoris loco vidue vestimētū. Memēto qz serueris in egypto: ⁊ eruerit te dñs deus tu⁹ inde. Idcirco p̄cipio tibi vt facias hāc rem. Quā messueris segetē in agro tuo: ⁊ oblit⁹ manipulū reliqueris: non reuerteris vt tollas illum: sed aduenā ⁊ pupillū ⁊ viduam auferre patieris: vt bñdicat tibi dñs de⁹ tu⁹ in omni opemānuū tuarū. Si fruges collegeris oliuarum quicqd̄ remāserit in arborib⁹ nō reuerteris vt colligas s̄ relinques aduene: pupil- lo ac vidue. Si vindemiaueris vineam tuā: nō colliges remanētes racemos sed cedent in vsus aduene: pupilli ac vidue. Memēto qz ⁊ tu serueris in egypto: ⁊ idcirco p̄cipio tibi vt facias hanc rem.

XXV

Si fuerit causa inter aliq; et interpel- lauerint iudices: quē iustū eē p̄spererint illi iusticie palmā dabūt: quē im- piū cōdēnabūt impietatis. Sinaut̄ eū q̄ pec- cauit dignū viderint plagis: p̄sternēt ⁊ corā se faciet verberari. Pro mensura peccati erit ⁊ plagarum modus: ita dūtarat vt quadra- genarium numerum non excedant ne fedela- ceratus ante oculos tuos obeat frater tuus. Non ligabis os bouis terētis in area fruges tuas. Quando habitauerint fratres simul et vnus ex eis absq; liberis mortu⁹ fuerit: vxor defuncti non nubet alteri: sed accipiet eaz fra- ter eius et suscitabit semē fratris sui: ⁊ primo- genitum ex ea filium nomine illius appella- bit: vt non deleatur nomē eius ex israel. Sin- autem noluerit accipere vxorem fratris sui q̄ ei lege debetur: perget mulier ad portā ciuitatis ⁊ interpellabit maiores natu dicetq; Nō vult frater viri mei suscitare semen fratris sui in israel: nec me in coniugium sumere. Sta- timq; accersiri eum facient. et interrogabunt Si responderit: nolo eam vxorem accipere: accedet mulier ad eum corā senioribus ⁊ tol- let calciamentum de pede eius spuetq; in fa- ciem eius: ⁊ dicit. Sic fiet homini qui nō edifi- cat domum fratris sui. Et vocabit nomen illius in israel domus discaleari. Si habue- rint inter se iurgium viri duo: et vnus cōtra alterum ripari ceperit: volensq; vxor alteri- us eruere virum suū de manu fortioris: emi- seritq; manum et apprehēderit verenda eius: absces manum illius: nec flecteris sup̄ eam vlla misericordia. Nō habebis in sacco di- uersa pondera maius ⁊ minus nec erit in do- mo tua modius maior ⁊ minor. Pondus ha- bebis iustum et verum: et modius equalis ⁊ verus erit tibi: vt multo viuas tempore sup̄ terram quam dominus deus tuus dederit ti- bi. Abominatur enim dominus eum qui fa- cit hec: ⁊ aduersatur oēm iniusticiam. Memēto que fecerit tibi amelech in via quādo egrediebaris ex egypto quō occurrerit tibi ⁊ extremos agminis tui qui lassī residebant ce- ciderit: qñ tu eras fame ⁊ labore confectus: ⁊ nō timuerit deum. Cū ergo dñs de⁹ tuus de- derit tibi requiē: ⁊ subiecerit cūctas p̄ circū- tum natiōes in terra quā tibi pollicitus ē: de- lebis nomen eius sub celo. Cauene obliui- scaris.

XXVI

Quāq; intraueris terram quaz domi- nus deus tuus tibi daturus est pos- sidendam: et obtinueris eā. atq; ha- bitaueris in illa: tolles de cunctis frugibus tuis primitias et pones in cartallo: pergesq; ad locum quem dominus deus tuus elegerit

rit vt ibi iuocet nomē ei⁹: accedesq; ad sacer-
 dotē q̄ fuerit i dieb⁹ illis: ⁊ dices ad eū. **H**o-
 siteo: hodie corā dño deo tuo q̄ ingressus sū
 in terrā p̄ qua iurauit p̄ribus nostris vt da-
 ret eā nobis. **S**uscipiensq; sacerdos cartallū
 de manu tua ponet aī altare dñi dei tui: ⁊ lo-
 queris in p̄spectu dñi dei tui. **S**yrus p̄seq̄ba-
 tur patrē meū: qui descēdit in egyptum: ⁊ ibi
 pegrinat⁹ est in paucissimo numero: creuitq;
 in gentē magnā ac robustā ⁊ infinite multitu-
 dinis. **A**fflixeruntq; nos egyptij ⁊ persecuti
 sunt iponentes onera grauissima ⁊ clamaui-
 mus ad dñm deū patrū nostrorū qui exaudi-
 uit nos ⁊ respexit humilitatē nr̄am ⁊ laborē
 atq; angustia: ⁊ eduxit nos de egypto in ma-
 nu forti ⁊ brachio extento: in ingenti pauore
 in signis atq; portētis ⁊ introduxit ad locum
 istū ⁊ tradidit nobis terrā lacte ⁊ melle manā-
 tem. **E**t idcirco nūc offero primitias frugum
 terre quā dñs deus dedit mihi. **E**t dimittes
 eas i p̄spectu dñi dei tui ⁊ adorato dño deo tuo
 epulaberis in omnibus bonis q̄ dñs deus tu⁹
 dederit tibi ⁊ domui tue: tu ⁊ leuites ⁊ adue-
 na qui tecū ē. **Q**ñ cōpleueris decimā cuncta-
 rum frugū tuarū anno decimarū tertio: dabis
 leuite ⁊ aduene et pupillo et vidue vt come-
 dant intra portas tuas: ⁊ saturēt: loquerisq;
 in p̄spectu dñi dei tui. **A**tuli qđ sanctificatū
 est de domo mea: ⁊ dedi illud leuite et adue-
 ne ⁊ pupillo ac vidue sicut iussisti mihi. **N**on
 p̄terui mādata tua: nec sum oblitus imperij
 tui. **N**ō comedi ex eis in luctu meo: nec sepa-
 ravi ea in q̄libet immundicia: nec expendi ex
 his quicq; in re funebri. **O**bediui voci domi-
 ni dei mei: ⁊ feci omnia sicut p̄cepisti mihi. **R**e-
 spice de sanctuario tuo: ⁊ de excelsis celorum
 habitaculo: ⁊ bñdic pp̄lo tuo isrl̄ ⁊ terre quā
 dedisti nobis sicut iurasti p̄rib⁹ nr̄is: terre lac-
 te ⁊ melle mananti. **H**odie dñs de⁹ tuus p̄-
 cepit tibi vt facias mādata hec atq; iudicia:
 vt custodias ⁊ impleas ex toto cord tuo ⁊ ex
 tota aia tua. **D**ñm elegisti hodie vt sit tibi de-
 us ⁊ ambules in vijs eius vt custodias ceri-
 monias illius ⁊ mādata atq; iudicia ⁊ obedi-
 as eius impio. **E**n dñs elegit te hodie vt sis
 ei pp̄s peculiaris sicut locutus est tibi: ⁊ cus-
 todias oia p̄cepta illius: ⁊ faciet te excelsiorē
 cūctis gentib⁹ q̄s creauit in laudē ⁊ nomen ⁊
 gloriā suā vt sis populus sanctus dñi dei tui
 sicut locutus est.

XXVII

Recepit autē moyses ⁊ seniores pp̄lo
 isrl̄ dicētes. **C**ustodite omne mādatū
 qđ p̄cipio vob hodie. **C**ūq; trāsieris
 iordanē in terrā quā dñs deus tuus dabit ti-
 bi: eriges ingentes lapides ⁊ calce leuigabis
 eos vt possis i eis scribere oia v̄ba legis hui⁹

iordanē trāsmisso: vt introcas terrā quā dñs
 deus tuus dabit tibi terram lacte ⁊ melle ma-
 nantem: sicut iurauit p̄ribus tuis. **Q**ñ q̄ trā-
 sieritis iordanē erigite lapides quos ego ho-
 die p̄cipio vobis in mōte hebal: ⁊ leuigabis
 eos calce: ⁊ edificabis ibi altare dño deo tuo
 de lapidibus q̄s ferrū nō tetigerit ⁊ de saxis
 informibus ⁊ ipollitis: ⁊ offeret sup eo holo-
 causta dño deo tuo: ⁊ imolabis hostias paci-
 ficas: comedesq; ibi ⁊ epulaberis corā domio
 deo tuo. **E**t scribes sup lapides omnia v̄ba le-
 gis hui⁹ plane ⁊ lucide. **D**ixeruntq; moyses
 ⁊ sacerdotes leuitici generis ad oēm israelem
Atende ⁊ audi isrl̄. **H**odie factus es plus
 dñi dei tui. **A**udies vocē eius et facies mā-
 data atq; iusticias quas ego p̄cipio tibi. **H**oc
 cepitq; moyses pp̄lo in die illo dicēs. **H**i sta-
 bunt ad bñdicēdū dño sup mōtē garizim ior-
 dane trāsmisso: symeon. leui. iudas. isachar
 ioseph ⁊ beniamin. **E**t e regione isti stabunt
 ad maledicendum in mōte hebal. ruben. gad
 ⁊ aser. zabulon. dan ⁊ neptalim. **E**t p̄nuncia-
 bunt leuite: dicentq; ad omnes viros israel ex-
 celsa voce. **M**aledictus homo qui facit scul-
 ptile ⁊ conflatile abominationē domini: opus
 manuum artificum: ponitq; illud in abscon-
 dito. **E**t respōdebit omnis pp̄s et dicet amen
Maledictus q̄ nō honorat p̄rem suū ⁊ m̄ez
 suā. **E**t dicet ois pp̄s amen. **M**aledictus q̄
 transfert terminos p̄rimi sui. **E**t dicet omnis
 pp̄s amen. **M**aledictus qui errare facit ce-
 cum in itinere. **E**t dicet ois pp̄s amen. **M**a-
 ledictus qui puertit iudiciū aduene pupilli ⁊
 vidue. **E**t dicet ois pp̄s amē. **M**aledict⁹ q̄
 dormit cū vxore p̄ris sui ⁊ reuelat opimētū le-
 ctuli eius. **E**t dicet ois pp̄s amen. **M**aledi-
 ctus qui dormit cum omni iumento. **E**t dicet
 omnis pp̄s amen. **M**aledict⁹ qui dormit cū
 sorore sua filia p̄ris sui vel m̄ris sue. **E**t dicet
 omnis pp̄s amen. **M**aledictus q̄ dormit cū
 socru sua. **E**t dicet omnis pp̄s amē. **M**aledi-
 ct⁹ q̄ clam p̄cusserit p̄rimū suū. **E**t dicet ois
 pp̄s amen. **M**aledict⁹ q̄ dormit cū vxore p̄-
 rimi sui. **E**t dicet ois pp̄s amē. **M**aledictus
 q̄ accipit munera vt p̄cutiat aīam sanguinis
 innocētis. **E**t dicet ois pp̄s amē. **M**aledi-
 ctus q̄ non permanet in v̄monib⁹ legis hui⁹
 nec eos opere perficit. **E**t dicet omnis popu-
 lus amen.

XXVIII

Sicut audieris vocē dñi dei tui vt fa-
 cias atq; custodias omnia mandata
 eius que ego p̄cipio tibi hodie: fa-
 ciet te dñs de⁹ tu⁹ excelsiorē cūctis gentibus
 que versant i terra. **V**enientq; sup te vniuer-
 se bñdictiones iste ⁊ apprehendent te: si tñ p̄-
 cepta ei⁹ audieris. **B**ñdictus tu in ciuitate:

Deutronomium

et benedictus in agro. **B**enedictus fructus ventris tui: et fructus fructusque iumentorum tuorum greges armatorum tuorum et caule ouium tuarum. **B**enedicta horrea tua et benedicte reliquie tue. **B**enedictus eris ingrediens et egrediens. **B**abit dominus inimicos tuos qui surgent aduersum te corruentes in conspectu tuo. **P**er viam viam venient contra te: et per septem fugiet a facie tua. **E**mittet dominus benedictionem super cellaria tua: et super omnia opera manuum tuarum benedicetque tibi in terra quam accepisti. **S**uscitabit te dominus sibi in populum sanctum sicut iurauit tibi: si custodieris mandata domini dei tui et ambulaueris in vijs eius. **V**idebuntque omnes terrarum populi quod nomen domini iuocatum sit super te et timebunt te. **A**mbudare te faciet dominus omnibus bonis fructu veteri tui et fructu iumentorum tuorum. **F**ructu terre tue quam iurauit dominus patribus tuis ut daret tibi. **A**piet dominus thesaurum suum optimum celum: ut tribuat pluuiam terrae tue in tempore suo: benedicetque cunctis operibus manuum tuarum. **E**t fenerabis gentibus multis: et ipse a nullo fenus accipies. **C**onstituet te dominus deus tuus in caput et non in caudam: et eris semper super pra et non subter: si tamen audieris mandata domini dei tui que ego precipio tibi hodie et custodieris et feceris. **A**c non declinaueris ab eis: nec ad dextram nec ad sinistram: nec secutus fueris deos alienos neque colueris eos. **Q**ui si audire nolueris vocem domini dei tui ut custodias et facias omnia mandata eius in ceremonias quas ego precipio tibi hodie: venient super te omnes maledictiones istae et apprehendent te. **M**aledictus eris in ciuitate: maledictus in agro. **M**aledictum horreum tuum et maledicte reliquie tue. **M**aledictus fructus ventris tui: et fructus terre tue armata bouum tuorum et greges ouium tuarum. **M**aledictus eris ingrediens: et maledictus egrediens. **M**ittet dominus super te famem et esuriam et in crepationem in omnia opera tua que tu facies: donec conterat te et perdat velociter propter adinuationes tuas pessimas in quibus reliquisti me. **A**diungat tibi dominus pestilentiam donec consumat te de terra ad quam ingredieris possidendam. **P**ercutiat te dominus egestate febris et frigore: ardore et estu et aere corrupto ac rubigine: et persequatur: donec peas. **S**it celus quod super te est eneus et terra quam calcas ferrea. **D**et dominus imbrem terre tue puluerem: et de celo descendat super te cinis donec conteraris. **T**radat te dominus corruentem ante hostes tuos et per viam viam egrediaris contra eos. et per septem fugias. et dispersaris per omnia regna terre. **S**itque cadauer tuum in escam cunctis volatilibus celi et bestijs terre. et non sit qui abigat. **P**ercutiat te dominus vlcere egypti: et partem corporis per quam stercola digerunt: scabie quoque et pruriginem ita ut curari nequeas. **P**ercutiat te dominus amemiam et cecitate ac furore

mentis. palpes in meridie: sicut palpare solet cecus in tenebris: et non dirigas vias tuas. **O**mninoque tempore calumiam sustineas: et opprimari violentia: nec habeas qui liberet te. **U**xor accipias: et alius dormiat cum ea. **D**omum edifices: et non habites in ea. **P**lantes vineas: et non vindemias eas. **B**os tuus imolet coram te: et non comedes ex eo. **A**sinus tuus rapiat in conspectu tuo: et non reddat tibi. **Q**ues tue dent inimicis tuis: et non sit qui te adiuuet. **F**ilij tui et filie tue tradant alteri populo visidentibus oculis tuis et deficientibus ad conspectum eorum tota die et non sit fortitudo in manu tua. **F**ructus terre tue et omnes labores tuos comedat populus quem ignoras et sis semper calumiam sustinens: et oppressus cunctis diebus: et stupescas ad terrorem eorum que videbunt oculi tui. **P**ercutiat te dominus vlcere pessimo in genibus et in suris: sanarique non possis a planta pedis usque ad verticem tuum. **D**ucetque te dominus et regem tuum quem constitues super te in gentem quam ignoras tu et pres tui et serues ibi dijs alienis ligno et lapidi: et eris perditus in puerbium ac fabulam omnibus populis ad quos te introduxerit dominus. **S**ementem multam facies in terra et modicum congregabis: quia locuste deuorabunt omnia. **V**ineam plantabis et fodies: et vinum non bibes: nec colliges ex eo quippiam quoniam vastabit vermibus. **O**liuas habebis in omnibus terminis tuis et non vngeris oleo. quia defluent et depribunt. **F**ilios generabis et filias et non frueris eis quam ducent in captiuitatem. **O**mnes arbores tuas et fruges terre tue rubigo consumet. **A**duena que tecum versat in terra: ascendet super te erisque sublimior tu aut descendes et eris inferior. **I**psa fenerabit tibi: et tu non fenerabis ei. **I**psa erit in caput et tu eris in caudam. **E**t venient super te omnes maledictiones istae: et persequentes apprehendent te donec intereas. quoniam non audisti vocem domini dei tui: nec seruasti mandata eius et ceremonias quas precepi tibi. **E**t erunt in te signa atque prodigia et in semine tuo usque in sempiternum: eo quod non seruieris domino deo tuo in gaudio cordis et leticia propter rerum omnium abundantiam. **S**erues inimico tuo quem emittet tibi dominus in fame et siti et nuditate et omni penuria: et ponet iugum ferreum super ceruicem tuam: donec te perdat. **A**dducet dominus super te gentem de longinquo et de extremis terre finibus in similitudinem aquile volantis cum impetu. cuius lingua intelligere non possis gentem peccatissimam: que non deferat seni nec misereatur puuli et deuoret fructus iumentorum ac fruges terre tue donec intereas: et non relinquat tibi triticum: vinum et oleum: armenta bouum et greges ouium: donec te disperdat et conterat in cunctis urbibus tuis et destruant muri tui firmi atque sublimes in qui

bus habebas fiduciā in omni terra tua. **O**bsi-
deberī intra portas tuas in oī terra tua quaz
dabit tibi dñs deus tuus ⁊ comedes fructuz
vteri tui ⁊ carnes filiorū tuorū ⁊ filiarū tua-
rum q̄s dederit tibi dñs de⁹ tuus in angustia
⁊ vastitate qua opprimet te hostis tuus. **H**ō
delicatus in te ⁊ luxuriosus valde inuidebit
fratri suo ⁊ vxori que cubat in sinu suo ne det
eis de carnibus filiorū suorū quas comedit:
eo q̄ nihil aliud habeat in obsidione ⁊ penu-
ria q̄ vastauerint te inimici tui intra oēs por-
tas tuas. **T**enera mulier ⁊ delicata q̄ sup ter-
ram ingredi nō valebat: nec pedis vestigiuz
figere ppter mollitiē ⁊ teneritudinē nimiam
inuidebit viro suo q̄ cubat in sinu eius sup fi-
lij ⁊ filie carnibus ⁊ illuue secundinarum que
egrediunt̄ de medio feminū ei⁹ ⁊ sup liberis
qui eadē hora nati sunt. **C**omedēt em̄ eos clā
ppter rerū oīm penuriā: in obsidione ⁊ vasti-
tate q̄ opprimet te inimicus tu⁹ intra portas
tuas. **N**isi custodieris ⁊ feceris oīa vba legi
hui⁹ q̄ scripta sunt in b volumine: ⁊ timueris
nomē ei⁹ gloriōsū ⁊ terribile: b̄ ē dñm deū tuū.
augebit dñs plagas tuas ⁊ plagas semis tui
plagas magnas ⁊ pseuerātes: infirmitates pel-
simas ⁊ ppetuas: ⁊ cōuertet ī te oēs afflictio-
nes egypti q̄s timuisti ⁊ adhibebūt tibi. **I**n-
sup ⁊ vniuersos languores ⁊ plagas que non
sunt scripte in volumine legis huius inducet
dñs sup te: donec te cōterat. **E**t remanebitis
pauci numero qui prius eratis sic astraceli p̄
multitudine: qm̄ nō audistis vocē dñi dei ve-
stri. **E**t sicut an̄ letatus ē dñs sup vos bñ vo-
bis faciens vosq̄ multiplicans: sic letabit̄ di-
spersens vos atq̄ subuertēs vt auferamini
de terra ad quā ingredieris possidendā. **D**i-
sperset te dñs in oēs pplōs a summitate ter-
re vsq̄ ad terminos ei⁹: ⁊ frues ibi dñs alie-
nis q̄s ⁊ tu ignoras et p̄res tui: lignis et lapi-
dibus. **I**n gētib⁹ quoq̄ illis nō quiesces ne-
q̄ erit requies vestigio pedis tui. **D**abit enīz
tibi dñs ibi cor pauidū ⁊ deficientes oculos ⁊
aiam cōsumptā merore: et erit vita tua quasi
pendēs an̄ te. **T**imebis nocte ⁊ die et nō cre-
des vite tue. **N**ane dices q̄s mihi det vespe-
rum: ⁊ vespe q̄s mihi det mane: ppter cordis
tui formidinez q̄ teneberis: ⁊ ppter ea q̄ tuis
videbis oculis. **R**educet te dñs classibus in
egyptū p viā de qua dixit tibi vt eā amplius
nō videres. **I**bi v̄derī inimicis tuis in fuos
⁊ ancillas: ⁊ nō erit qui emat. **XXIX**

Hec sunt vba federis qd̄ p̄cepit dñs
moysi vt feriret euz filijs isrl̄ in terra
moab: ppter illud fed⁹ qd̄ cū eis pepi-
git in oreb. **V**ocauitq̄ moyses oēm israhel: et
dixit ad eos. **V**os vidistis vniūsa q̄ fec̄ dñs

corā vobis in tra egypti pharaoni ⁊ oib⁹ ser-
uis eius vniūseq̄ terre illi⁹. temptatiōes ma-
gnas q̄s viderūt oculi tui. signa illa portētaq̄
ingentia: ⁊ nō dedit vob dñs cor intelligens
⁊ oculos vidētes ⁊ aures q̄ possint audire vs-
q̄ in p̄ntē diē. **A**dduxit vos q̄draginta ānis
p̄ desertū: non sunt attrita vestimēta v̄ra: nec
calciamēta pedū vestrorū vetustate cōsum-
pta sunt. **N**ane nō comedistis vinū ⁊ sincerā
nō bibistis vt sciretis q̄ ip̄cē dñs de⁹ v̄r. **E**t
venisti ad hūc locū egressusq̄ est seon rex ese-
bon ⁊ og rex basan occurrētes nob̄ ad pugnā
⁊ pcussim⁹ eos: ⁊ tulimus terrā eorū: ac tra-
didimus possidendā ruben ⁊ gad et dimidie
tribui manasse. **C**ustodite ergo vba pacti h⁹
⁊ implete ea vt intelligatis vniūsa q̄ facitis
Vos statis hodie cūcti coram dño deo v̄ro:
p̄ncipes vestri ⁊ tribus ac maiores natu⁹ atq̄
doctores oīm pplūs israhel: liberi et vxores
vestre ⁊ aduene qui tecum morant̄ in castris
exceptis lignorū cesoribus ⁊ his q̄ cōportāt
aquas: vt transeas in federe dñi dei tui: ⁊ in
iureiurando qd̄ hodie dñs deus tu⁹ p̄cutit te
cum vt suscitaret te sibi in pplm̄: ⁊ ip̄cē sit domi-
nus deus tu⁹: sic locutus ē tibi: et sic iurauit
p̄rib⁹ tuis abraā ⁊ ysaac ⁊ iacob. **N**ec vob̄ so-
lis ego b̄ fedus serio ⁊ hec iuramēta p̄firmo:
sed cūctis p̄ntibus ⁊ absentibus. **V**os em̄ no-
stis quō habitauerimus in terra egypti: ⁊ q̄-
modo trāsierimus p̄ mediū nationū q̄s tran-
seutes vidistis abominatiōes ⁊ sordes. id ē
idola earū lignū ⁊ lapidē: argentū ⁊ aurū q̄
colebāt. **N**e forte sit inter vos vir aut mulier
familia aut tribus cui⁹ cor auersum est hodie
a dño deo v̄ro vt vadat ⁊ seruiat dijs illarū
gentium. ⁊ sit inf̄ vos radix germinans sel
et amaritudinē. **C**ūq̄ audierit verba iuramen-
ti hui⁹ benedicat sibi in corde suo dicens: par-
erit mihi: ⁊ ambulabo ī p̄auitate cordis mei
⁊ assumat ebria sitientem ⁊ dñs non ignoscat
ei: sed tunc q̄ maxime furor eius fumet: et ze-
lus contra hominē illum: et sedeant sup eum
oīa maledicta que scripta sunt in hoc volu-
mine: ⁊ deleat dñs nomen eius sub celo ⁊ cō-
sumat eū ī p̄ditiōe ex oib⁹ tribub⁹ isrl̄: iuxta
maledictiōes q̄ ī libro legi h⁹ ac federī p̄tinēt.
Dicetq̄ sequēs generatio ⁊ filij q̄ nascēt̄ de
iceps ⁊ pegrini q̄ d̄ lōge venerit vidētes pla-
gas t̄re illi⁹ ⁊ infirmitates q̄b⁹ cā afflixerit dñs
sulphure ⁊ solis ardore cōburēs ita vt vltra
nō seraf̄: nec virēs q̄ppia germiet in exēpluz
subūfionis sosome ⁊ gomorre: adame ⁊ sebo-
im q̄s subuertit dñs in ira ⁊ ī furore suo: ⁊ di-
cent oēs gētes. **Q**uare sic fec̄ dñs terre huic:
Que ē hec ira furor̄ ei⁹ immēsa. **E**t respōde-
bunt. **Q**: dereliquerūt pactū dñi quod pepi-

Deutronomium

git cū p̄rib⁹ eorū qñ eduxit eos de terra egypti ⁊ seruiērūt dñs alienis ⁊ adorauerūt eos q̄s nesciebāt ⁊ quib⁹ nō fuerāt attributi idcirco iratus est furo: dñs ꝑtra ērā istā vt induceret sup eā oīa maledicta q̄ in b̄ volumie sc̄pta sunt: ⁊ eiecit eos de terra sua ira ⁊ i furore et in indignatione maxima: ꝑscitq; in terrā alienā sic hodie cōprobat. Abscōdita a dño dō n̄ro q̄ manifesta sunt nobis ⁊ filijs n̄ris vsq; i sempit̄nū vt faciam⁹ vniūsa legis h̄. XXX

Quā q̄ venerint sup te oīes sermōes isti: b̄ndictio siue maledictio quā ꝑposui in ꝑspectu tuo: ⁊ duct⁹ penitū / dine cordis tui in vniuersis gētib⁹ in quas dispersit te dñs de⁹ tuus: ⁊ reuersus fuer⁹ ad eum: ⁊ obedieris ei⁹ imperijs sicut ego hodie ꝑcipio tibi cū filijs tuis in toto corde tuo ⁊ in tota aīa tua. reducet te dñs de⁹ tuus de captiuitate tua ac miserebit tui: ⁊ rursū ꝑgregabit te de cunctis ꝑp̄lis in q̄s te ante disp̄sit. Si ad cardines celi fueris dissipat⁹. inde te retrahet dñs de⁹ tuus: ⁊ assumet atq; introducet in terrā quā possederūt ꝑres tui ⁊ obtinebis eam. ⁊ b̄ndicēs tibi maioris numeri te esse faciet q̄ fuerūt ꝑres tui. Circūcider dñs deus tuus cor tuū ⁊ cor seminis tui. vt diligas dominū deū tuū ex toto corde tuo ⁊ in tota aīa tua vt possis viuere. Omnes autē maledictiones has cōuertet sup inimicos tuos: et eos q̄ oderūt te: ꝑsequēt. Tu autē reuerteris ⁊ audies vocē dñi dei tui: faciesq; vniuersa mandata que ego ꝑcipio tibi hodie: ⁊ abū dare te faciet dñs de⁹ tuus in cūctis opibus manū tuarū in sobole vteri tui ⁊ in fructu iumētōꝝ tuorū: in vbertate terre tue. ⁊ in rerū oīm largitate. Reuertet enī dñs vt gaudeat sup te i oib⁹ bonis sic gauisus ē in ꝑrib⁹ tuis: si tñ audier⁹ vocē dñi dei tui ⁊ custodier⁹ ꝑcepta ei⁹ ⁊ cerimonias que in hac lege ꝑscripta sunt: ⁊ reuertaris ad dñm deū tuū in toto corde tuo ⁊ in tota aīa tua. **M**ādātū hoc qd̄ ego ꝑcipio tibi hodie nō supra te ē neq; ꝑcul positū nec in celo sitū: vt possis dicere q̄s n̄m valet ad celū ascēdere vt deferat illō ad nos vt audiam⁹ atq; ope cōpleam⁹ neq; trāsmare positum vt causeris ⁊ dicas: q̄s e nob poterit ma retransfretare: ⁊ illud ad nos vsq; deferre vt possimus audire ⁊ facere qd̄ ꝑceptū est: s̄ iuxta te ē sermo valde in ore tuo ⁊ in corde tuo vt facias illū. **C**ōsidera q; hodie ꝑposuerim in cōspectu tuo vitā ⁊ bonū: ⁊ ecōtrario mortem ⁊ malū vt diligas dñm deū tuū ⁊ ambules in vijs eius ⁊ custodias mādāta illi⁹ ⁊ cerimonias atq; iudicia: ⁊ viuas atq; multipli cet te b̄ndicatq; tibi in terra ad quā ingredieris possidendā. Si autē auersum fuerit cor tu-

um ⁊ audire noluer⁹ atq; errore deceptus ad oraueris deos alienos ⁊ seruiēr⁹ eis: ꝑdico tibi hodie q; pereas ⁊ ꝑuo tpe morieris in terra ad quā iordane trāsmisso ingredieris possidendā. **T**estes innoco hodie celū ⁊ terram q; ꝑposuerim vobis vitā ⁊ bonū: b̄ndictionē ⁊ maledictionē. **E**lige ergo vitā vt ⁊ tu viuas ⁊ semē tuū: ⁊ diligas dñm deū tuū atq; obedias voci eius: ⁊ illū adhereas. **I**ꝑe ē enī vitā tua ⁊ longitudo dierū tuorū: vt habites i ēra ꝑ qua iurauit dñs ꝑrib⁹ tuis abraā isaac ⁊ iacob vt daret eā illis. XXXI

Hic itaq; moyses ⁊ locut⁹ ē oīa x̄ba hec ad vniuersum isrl̄: ⁊ dixit ad eos: **C**entū viginti annorū sum hodie: nō possum vltra egredi ⁊ igredi: ꝑsertim cū ⁊ dominus dixerit mihi: nō trāsibis iordanē istū. **D**ñs q̄ de⁹ tu⁹ trāsibit añ te. **I**ꝑe debeat oēs gētes has in ꝑspectu tuo: ⁊ possideb eas. **E**t iosue iste trāsibit añ te sic locutus ē dñs. **F**acietq; dñs eius sicut fecit leon ⁊ og regib⁹ ammoreorū ⁊ terre eorū: debeatq; eos. **C**ū q̄ et hos tradiderit vob: sicut faciet eis sicut ꝑcepi vobis. **A**giliter agite ⁊ cōfortamini. **N**olite timere nec paueatis ad cōspectū eorū: qz dñs de⁹ tu⁹ iꝑe ē ducto: tuus: ⁊ nō dimittet nec derelinquet te. **V**ocauitq; moyses iosue ⁊ dixit ei corā oī israel. **C**onfortare ⁊ esto robustus. **T**u enī introduces ꝑp̄m istum in terram quā daturū se patrib⁹ eorū iurauit dñs. ⁊ tu eam diuides sorte. **E**t dñs qui ducto: est vester: iꝑe erit tecū: nō dimittet nec derelinquet te. **N**oli timere nec paueas. **S**cripsit itaq; moyses legem hanc ⁊ tradidit eā sacerdotibus filijs leui qui portabāt arcā federis domini: ⁊ cūctis senioribus isrl̄. **P**recepitq; eis dicens. **P**ost septem annos anno remissionis in solēnitāte tabernaculorū cōuenientib⁹ cū / ctis ex isrl̄ vt appareant in cōspectu dñi dei tui in loco quē elegerit dñs: leges x̄ba legis hui⁹ coram oīi isrl̄: audientibus eis ⁊ in vniū oīi ꝑplo cōgregato tam viris q̄ mulieribus puulis ⁊ aduenis qui sunt intra portas tuas vt audientes discant: ⁊ timeant dñm deū vestrū: ⁊ custodiant. impleantq; oīes f̄mōes legis hui⁹. **F**ilij q̄ eorū q̄ nūc ignorāt vt audire possint ⁊ timeāt dñm deū suū cūctis dieb⁹ quib⁹ versant in terra: ad quā vos iordane trāsmisso ꝑgitis obtinendā. **E**t ait dominus ad moysen. **E**cce prope sunt dies mortis tue. **V**oca iosue: ⁊ state in tabernaculo testimonij vt ꝑcipiam ei. **A**bierunt ergo moyses et iosue ⁊ steterūt in tabernaculo testimonij apparuitq; dñs ibi i colūna nub̄ q̄ stetit i introitu tabernaculi: dixitq; dñs ad moysen. **E**cce tu dormies cū ꝑrib⁹ tuis: ⁊ ꝑpls iste consur-

gens fornicabit post deos alienos in terra ad
quā ingrediet vt habitet i ea ibi derelinquet
me: et irritum faciet fedus quod pepigi cum eo.
Et irasceat furo: meus contra eum in die illo et
derelinquat eum et abscondat faciem meam ab eo.
et erit in deuotione. Inueniet eum omnia ma-
la et afflictiones ita vt dicat in illo die. Vere
quia non est deus mecum: inuenerunt me hec ma-
la. Ego autem abscondam et celabo faciem meam in
die illo propter omnia mala que fecit: quia secu-
tus est deos alienos. Nunc itaque scribite vobis
canticum istud et docete filios israel vt memo-
riter teneant et ore decantent: et sit mihi carne
istud pro testimonio inter filios israel. Introdu-
cam enim eum in terram pro qua iuraui patribus eius
lacte et melle manantem. Cumque comederint et sa-
turati crassique fuerint: auertentur ad deos alie-
nos et seruient eis: detrahentque mihi et irritum
facient pactum meum. Postquam inuenerit eum ma-
la multa et afflictiones: ridebit ei canticum istud
pro testimonio quod nulla debeat obliuio ex ore
seminis tui. Scio enim cogitationes eius que fa-
cturus sit hodie antequam introducam eum in terram
quam ei pollicitus sum. Scripsit quoque moy-
ses canticum: et docuit filios israel. Precepitque
dominus iohue filio nun: et ait. Confortare et esto ro-
bustus. Tu enim introduces filios israel in terram
quam pollicitus sum: et ego ero tecum. Postquam
scripsit moyses verba legis huius in volumine
atque compleuit: precepitque leuitis qui portabant ar-
cam federis domini dicens. Tollite librum istum et po-
nite eum in latere arce federis domini dei vestri: vt sit
ibi contra te in testimonium. Ego enim scio cōten-
tionem tuam et ceruicem tuam durissimam. Adhuc vi-
uente me et ingrediēte vobiscum semper contio-
se egistis contra dominum: quātomagis cum mortuus
fuerō congregate ad me omnes maiores natu pro-
tribus vestras atque doctores: et loquar audienti-
bus eis sermones istos: et inuocabo propter eos
celum et terram. Noui enim quod post mortem meam
iniquē agētis et declinabitis cito de via quam
precepi vobis: et occurrēt vobis mala in extre-
mo tempe quā feceritis malum in conspectu do-
mini vt irritetis eum propter opera manuum vestrarum.
Locutus est ergo moyses audiēte vniuerso ce-
tu israel verba carminis huius: et ad finem vsque
compleuit.

XXXII

Audite celi qui loquor: audiat fra-
tra verba oris mei. Crescat in pluuiaz do-
ctrina mea: fluat vt ros eloquium meum
quasi imber super herbam et quasi stille super gra-
mina: quia nomen domini inuocabo. Date magni-
ficentiam deo nostro: dei perfecta sunt opera: et omnes
vires eius iudicia. Deus fidelis et absque vlla ini-
quitate: iustus et rectus. Peccauerunt ei: et non
filius eius in sordibus. Generatio praua atque p-

uerfa: hecine reddis domino popule stulte et insipi-
ens. Numquid non ipse est pater tuus qui possedit
te: et fecit et creauit te? Benigno dierum antiq-
rum: cogita generationes singulas. Interro-
ga patrem tuum et annuntiabit tibi: maiores tu-
os et dicent tibi. Quam diuidebat altissimus gen-
tes: quam sepabat filios adam: constituit termi-
nos populorum iuxta numerum filiorum israel. Pars
autem domini populus eius: iacob funiculus heredita-
tis eius. Inuenit eum in terra deserta: in lo-
co horrois et vaste solitudinis. Circūduxit
eum et docuit et custodiuit quasi pupillam oculo
sui. Sicut aquila puocans ad volandum pul-
los suos: et super eos volitans expandit alas su-
as. Dominus solus dux eius fuit et non erat cum eo
deus alienus. Constituit eum super excelsam terram
vt comederet fructus agrorum. Et suggeret
mel de petra oleumque de saxo durissimo. Bu-
tirim de armamento et lac de ouibus cum adipe
agnorum et arietum filiorum basan. Et hircos cum
medulla tritici: et sanguinem vire biberent me-
racissimum. Incrassatus est dilectus et recalcitra-
uit. Incrassatus impinguatus dilatatus. De-
reliquit deum factorem suum: et recessit a deo sa-
lutari suo. Prouocauerunt eum in dijs alienis
et in abominationibus ad iracundiam concita-
uerunt. Immolauerunt demonijs et non deo
dijs quos ignorabant. Noui recentescque vene-
runt: quos non coluerunt patres eorum. Deum qui te
genuit dereliquisti: et oblitus es domini creatori
tui. Vidit dominus et ad iracundiam concitatus est:
quia puocauerunt eum filij et filie. Et ait abscon-
dam faciem meam ab eis: et considerabo nouissi-
ma eorum. Generatio enim puerilis est: et infideles
filij. Ipsi me puocauerunt in eo qui non erat deus
et irritauerunt in vanitatibus suis. Et ego puo-
cabo eos in eo qui non est populus: et in gente stulta
irritabo illos. Ignis succensus est in furore
meo et ardebit vsque ad inferni nouissima. De-
uorabitque terram cum germine suo: et montium
fundamenta comburet. Congregabo super eos ma-
la: et sagittas meas complebo in eis. Consumen-
tur fame: et deuorabunt eos aues mortuam ama-
rissimo. Bentes bestiarum imittam in eos: cum fu-
rore trahentium super terra atque serpentium. Fo-
ris vastabit eos gladius et intus pauor iuue-
nem simul ac virginem lactentem cum hoīe senē. Et
dixi. Ubi nam sunt? Lessare faciam ex hostibus
memoriam eorum. Sed propter iram inimicorum di-
stuli: ne forte superbiret hostes eorum: et diceret
Adanus nostra excelsa: et non dominus fecit hec omnia.
Sens absque consilio est et sine prudentia: vt in-
saperent et intelligerent ac nouissima pui-
derent. Quod plequebatur vnus mille: et duo fu-
garent decem milia. Nonne ideo quia deus suus

Deuteronomium

vēdidit eos: et dñs cōclūsit illos: Nō est est deus n̄r vt dñi eoz: et inimici n̄ri sunt iudices De vinea sodomozū vinea eozū: et de suburbanis gomorre. Quia eoz vna fellis: et bonū amarissimū. Fel draconū vinū eozū: et venenum aspidū insanabile. Nōne hec cōdita sūt apud me: et signata in thesauris meis? Quia ea ē vltio et ego retribuā eis in tempe: vt labaf pes eozū. Juxta ē dies pditiōis et adesse festi nāt tempa. Iudicabit dñs pplm suū: et in seruis suis miserebit. Videbit q̄ ifirmata sit manus: et clausi quoq; defecerūt: residuiq; consumpti sunt. Et dicet. Ubi sunt dñi eozū in quibus habebāt fiducia? De quozū victimis comedebāt adipēs: et bibebāt vinū labaminū. Surgāt et opitulent̄ vob: et in necessitate vos p̄tegāt. Videte q̄ ego sim solus: et nō sit ali⁹ de⁹ p̄ter me. Ego occidā et ego viuere faciā: p̄cutiā et ego sanabo: et nō est q̄ de manu mea possit eruere. Leuabo ad celū manū meam: et dicā. Vivo ego in efnū. Si acuerō vt fulgur gladiū meū et arripuerit iudiciū manus mea Reddā vltionē hostib⁹ meis: et his q̄ oderūt me retribuam. Innebrabo sagittas meas sanguie: et gladi⁹ me⁹ deuorabit carnes. De cruore occisorū: et de captiuitate nudati iūmicoz capit. Laudate gētes pplm ei⁹ qz sanguinez seruoꝝ suozū vlciscef. Et vindictā retribuet in hostes eozum: et ppitius erit terre ppli sui. Venit ḡ moyses et locut⁹ ē om̄ia verba cātici hui⁹ in aurib⁹ ppli: ipse et iosue fili⁹ nun. Cōpleuitq; oēs f̄mōes istos loquēs ad vniūsuꝝ isrl: et dixit ad eos. Ponite corda v̄ra in om̄ia v̄ba mea q̄ ego testificor vobis hodie: vt mō detis ea filiis v̄ris custodire et facere: et implere vniūsa q̄ scripta sūt in volumie legis hui⁹: qz nō incassum p̄cepta sūt vob: s̄ vt singuli in eis viuerēt: q̄ faciētes lōgo p̄seueretis tempe in terra ad quā iordane trāsmisso igredimur possidēdā. Locutusq; ē dñs ad moysen i eadem die dicēs. Ascēde in montē istū abarim id ē. trāsitū in montē nebo: q̄ ē in terra moab cōtra hiericho: et vide trā chanaan quā ego tradā filiis isrl obtinēdā: et morere in monte Quē cōscēdens iūgeris pplis tuis sic mortuus ē aaron. frat tu⁹ in mōte hor: et apposit⁹ populis suis qz p̄uaricati estis p̄tra mei medio filioꝝ isrl ad aq̄s p̄traditiōis in cades deseritū. et nō sanctificasti me in filiis isrl. Ecōtra videb̄ terrā: et nō ingredieris in eā quā ego dabo filiis israel.

XXXIII

Hec est b̄ndictio q̄ b̄ndixit moyses homo dei filiis isrl añ mortē suā. Et ait. Dñs de sina venit: et de seir or⁹ ē nobis. Apparuit de mōre pharan: et cū eo sc̄toꝝ milia. In dextra ei⁹ ignea lex dilexit p̄p̄los.

Dēs sancti in manu illi⁹ sūt et q̄ appropinq̄nt pedib⁹ ei⁹: accipiet de doctrina illi⁹. Legē p̄cepit nobis moyses: hereditatē mltitudinis iacob. Erit apud rectissimū rex: cōgregat⁹ p̄ncipibus ppli cū tribubus isrl. Quia ruben et nō moriat⁹: et sit paus in numero. Hec ē iude b̄ndictio. Audi dñe vocē iude: et ad pplm suū itroduc eū. Dan⁹ ei⁹ pugnabūt pro eo: et adiutor illi⁹ cōtra aduersarios ei⁹ erit. Leui quoq; ait. Perfectio tua et doctrina tua a viro sancto tuo quē pbasti in tempratōne: et iudicasti ad aquas cōtradictōnis. Qui dixit patri suo et m̄ri sue: nescio vos. et fratrib⁹ suis ignoro illos: et nescierūt filios suos. Hi custodierūt eloquiū tuū et pactū tuū seruauerunt iudicia tua o iacob: et legē tuā o isrl. Ponent thymiana in furore tuo: et holocausta sup altare tuū B̄ndic dñe fortitudini ei⁹: et opa manuum illi⁹ suscipe. Percute dorsa inimicozū ei⁹: et q̄ oderūt eū nō p̄surgāt. Et beniamī ait. Amantissimus dñi: habitabit cōfident̄ in eo quasi in thalamo tota die morabit⁹: et in hui⁹ meros illius requiescet. Ioseph q̄q; ait. De b̄ndictione dñi terra ei⁹: de pomis celi et rore atq; abyssosubiacēte. De pomis fructuū solis ac lune: de vertice antiquozū montiū: de pomis colliū eternoz et de frugib⁹ terre: et de plenitudine ei⁹. B̄ndictio illius q̄ apparuit in rubo veniat sup caput ioseph: et sup verticē nazaret in fratres suos. Quasi primogenit⁹ tauri pulcritudo eius: cornua rhinocerotis cornua illius. In ipis ventilabit gentes vsq; ad t̄minos terre. De sunt mltitudines ephraim: et hec milia manasse. Et zabulon ait. Letare zabulon in exitu tuo: et ysachar in tabernaculis tuis: p̄p̄los vocabūt ad mōtē: ibi imolabunt victimas iusticie. Qui inundatio nem maris quasi lac sugēt et thesauros absconditos arenarū. Et gad ait. B̄ndict⁹ in latitudine gad. Quasi leo requeuit: cepitq; brachiū et v̄ticē. Et vidit p̄ncipatū suū q̄ in pte sua doctor esset reposit⁹: q̄ fuit cū p̄ncipib⁹ populi et fecit iusticias dñi: et iudiciū suū cū israel. Dan quoq; ait. Dan catulus leonis fluet largiter de bala. Et neptalim dixit. Neptalim abūdatis p̄fruet: et plen⁹ erit et b̄ndictionibus dñi. Asere et meridiē possidebit. Aser quoq; ait. B̄ndict⁹ in filiis aser. Sit placēs in frīb⁹ suis: et tingat in oleo pedē suū. Ferrū et es calciamentū ei⁹. Sic dies iuuetur tue ita et senectus tua. Nō est alius vt de⁹ rectissimi. Ascēsoꝝ celi auxiliator tu⁹. Magnificētia eius discurrunt nubes: habitaculum eius sursum: et subter brachia sempiterna. Eijciet a facie tua inimicum dicetq; conterere. Habitabit israel cōfident̄ et solus. Oculis iacob in terra fru

Prologus

menti et vini: celiq; caligabūt roze. **B**tūs tu israel. Quis similis tui: pple qui saluaris in dño: Scutū auxiliū tuū: et gladius glorie tue. Regabūt te inimici tui: et tu eorum colla calcabis.

XXXIII

Ascendit ergo moyses de caestribus moab sup mōtē nebo in verticē phasga contra hiericho ostenditq; ei dñs oēm terrā galaad vsq; dan: et vniūsum neptalim terramq; ephraim et manasse et oēm terrā iuda vsq; ad mare nouissimū: et australē ptes et latitudinē campi hiericho ciuitatis palmarum vsq; segor. Dixitq; dñs ad eū. Hec ē terra p qua iurauit abraā ysaac et iacob dicens. Semini tuo dabo eā. Vidisti eā oculis tuis et nō trāsibis ad illā. **P**ortuusq; ē ibi moyses seruus dñi in terra moab iubente dño: et sepeliuit eum in valle terre moab cōtra phogor: et nō cognouit hō sepulcrū ei? vsq; in p̄sentem diem. **M**oyses centū et viginti annorū erat qñ mortuus ē. **N**ō caligauit ocul? ei? nec dentes illius moti sunt. **F**leuerūtq; eum filij isrl in campestribus moab triginta dieb? et cōpleti sunt dies plactus lugētū moysen. **I**osue vō filius nun replet? ē spiritu sapientie: q; moyses posuit sup eū manus suas. **E**t obedierūt ei filij israel feceruntq; sicut p̄cepit dñs moysi. **E**t nō surrexit ppheta vltra i isrl sicut moyses quē nosset dñs facie ad facie in omnibus signis atq; portētis que misit p eum vt faceret in terra egypti pharaoni et oib? seruis eius vniūseq; terre illi? et cūctā manū robustā magnaq; mirabilia que fecit moyses coram vniuerso israel.

Explicit Deuteronomiū. Incipit plogus beati Hieronymi p̄byteri in librū Iosue.

Tandem finito pentateuco moysi velut grādi fenore liberati ad iesum filiū nauē manuz mittim? quoniam hebrei iosue bennun. i. iosue filiū nun vocāt: et ad iudiciū librū quē sophim appellant: ad ruth quoq; et hester q̄s eisdē noib? efferūt. **B**onemulq; lectorē vt siluā hebraicorū nominū: et distinctiones p mēbra diuisas: diligens scriptura p̄seruet: ne et noster labor et illi? studium pereat. **E**t vt in p̄mis qd̄ sepe detestat? sū sciat me non in rēphensionē veterū noua cudere sicut amici mei criminant: sed p virili portioe offerre lingue mee hoibus quos tñ nostra delectant. vt p grecorum hexaplis q̄ et sumptu et labore maximo indigent: editionē nostram habeāt. **E**t sicubi in antiquorum voluminū lectione dubitarint. hec illis con ferentes in-

ueniant quod requirunt. **M**axime cū apud latinos tot sint exemplaria q̄t codices: et vn? quisq; p arbitrio suo vel addiderit v? subtraxerit quod ei visum est. et vtiq; nō possit veresse quod dissonat. **S**i cesset arcuato vulnere contra nos insurgere scorpius: et sc̄m opus venenata carpe lingua desistat: vel suscipiēs si placeret: vel cōtemnens si displiceret: memineritq; illorū versuū. **M**os tuū abundauit malicia: et lingua tua concinnabat dolos. **S**edēs aduersus fratrem tuū loquebaris: et aduersus filium matris tue ponebas scandalū: hec fecisti et tacui. **E**xistimasti inique q; ero tui similis: arguā te et statuā illa cōtra faciem tuam. **Q**ue em̄ audiētis vel legentis vtilitas ē nos laborando sudare: et alios detrahendo laborare dolere iudeos q; calūniandi eis et irridēdi christianos sit oblata occasio: et ecclē homines id despiceret: imo lacerare vñ adūsarū torq̄ant? **Q**si vetus eis tm̄ interpretatio placet que et mihi nō displicet: et nihil extra recipiē dum putant: cur ea que sub astericis et obelis vel addita sunt vel amputata legunt et negligunt? **Q**uare danielē iuxta theodotio nis traditionē ecclesie susceperūt: **C**ur originem mirant? et eusebiū pamphili: cūctas editiones similiter differentes: **A**ut q̄ fuit stulticia: postq; vera dixerint p̄ferre que falsa sūt. **S**i aut in nouo testamento p̄bare poterunt assumpta testimonia que in libris veteribus nō habent. **H**ec dicimus ne oīno calūniantibus tacere videamur. **C**eterū post sc̄tē paulē dormitionem cuius vita virtutis exemplum est: et hos libros quos eustochio x̄gini chrisi sti negare non potui: decreuimus dum spiritus hos regit artus prophetarū explanatiōi incūbere: et omissum iā diu opus quasi quodaz postliminio repeteret: p̄sertim cū et amirabilis sanctusq; vir p̄machius hoc idem literis flagitet: et nos ad patriā festinātes mortiferos syrenarum cantus surda debeamus aure transire.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

Iesus filius nauē: typum domini nō solum in gestis: verū etiaz in noie gerens: transit iordanē. hostiū regna subuertit: diuidit terram victori populo: et p singulas vrbes viculos. montes. flumina. torrentes atq; confinia ecclesie celestisq; hierusalem spiritalia regna describit.

Explicit argumentum. Incipit liber Iosue. Capitulum primum.